

**OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS
PROGRAMMAS 2011. – 2017. GADAM
SIVN**

(2 DAĻĀS)

I daļa

VIDES PĀRSKATS

SIA „Firma L4”

Rīga, 2010

SATURS

Ievads	2
1. Informācija par Ogres novada attīstības programmu	3
1.1. Attīstības programmas īss saturs izklāsts	3
1.2. Attīstības programmas saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	4
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra	5
2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas	5
2.2. Sabiedrības līdzdalība	5
2.2.1. Iedzīvotāju aptauja	5
2.2.2. „Nākotnes pilsētas spēle” („Future City Game”)	7
2.2.3. Sabiedrības informēšana	8
3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	10
3.1. Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums	10
3.2. Gaisa kvalitāte	10
3.2.1. Stacionāro avotu emisijas	10
3.2.2. Mobilo avotu emisijas	12
3.2.3. Gaisa piesārņojuma novērtējums, izmantojot bioindikācijas metodi	12
3.2.4. Vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru	13
3.3. Virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāte	13
3.3.1. Virszemes ūdeņi un to kvalitāte	13
3.3.2. Pazemes ūdeņi un to kvalitāte	15
3.3.3. Ūdensapgādes sistēmas	15
3.3.4. Peldvietu ūdeņu kvalitāte	17
3.4. Notekūdeņu ietekme uz vides kvalitāti	17
3.5. Atkritumu apsaimniekošana	18
3.6. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	20
3.7. Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	21
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	22
4.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	22
4.2. Meži, purvi un vides aizsardzības prasības meža zemēs	24
5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas	26
6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi	27
6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	27
6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	28
7. Attīstības programmas un tās būtiskākās ietekmes uz vidi novērtējums	32
8. Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi	51
9. Attīstības programmas iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums	51
10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi	51
11. Attīstības programmas īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums	52
12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai	52
13. Vides pārskata kopsavilkums	55

Pielikumi

IEVADS

Ogres novada attīstības programma (turpmāk tekstā - attīstības programma) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts pasākumu kopums pašvaldības ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai no 2011. līdz 2017. gadam. Šis dokuments nodrošinās līdzsvarotu Ogres novada teritorijas attīstību ilgtermiņā un kalpos par pamatu investīciju piesaistei privātajā un publiskajā sektorā.

Attīstības programmas projekts izstrādāts saskaņā ar Ogres novada domes 21.01.2010. lēmumu (sēdes protokols nr. 1; 2.§) un ievērojot „Reģionālās attīstības likuma” 13. pantā noteiktās prasības pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei. Programmas izstrādātāji ir ievērojuši citu ar plānošanas dokumentu izstrādi saistīto normatīvo aktu prasības, kā arī augstāka līmeņa (Rīgas plānošanas reģiona) teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktos mērķus un uzdevumus.

Par Attīstības programmas izstrādi informācija sniegta Vides pārraudzības valsts birojam (dokumenta Nr. 1-12.1/1103).

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā - SIVN) izstrādes nepieciešamību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kura mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

Attīstības programmas SIVN veikusi un vides pārskata projektu izstrādājusi SIA „FIRMA L4”, ņemot vērā 23.03.2004. Ministru kabineta noteikumus nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” noteiktās prasības.

Dokumenta izstrādes laikā veiktas nepieciešamās konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju un atbildīgajām pašvaldības institūcijām. Pašvaldība ir nodrošinājusi sabiedrības informēšanu par sagatavoto attīstības programmas projektu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī noorganizētas piecas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes - Madlienā, Suntažos, Taurupē, Ogrē un Ogresgalā.

Vispārīgais SIVN mērķis ir uzlabot pašvaldības attīstības programmas kvalitāti, izvērtējot, kādas būtiskas tiešas vai netiešas ietekmes izmaiņas vidē var rasties attīstības programmas īstenošanas rezultātā, un rekomendējot iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanas vai kompensācijas pasākumus plānotajām darbībām.

1. INFORMĀCIJA PAR OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU

1.1. Attīstības programmas īss satura izklāsts

Ogres novada **vīzija** ir „Ogres novads – cilvēka un dabas harmonija”, kuru izvēlējās novada iedzīvotāju, kas piedalījās pašvaldības organizētajā aptaujā, lielākā daļa.

Ogres novada **stratēģiskie mērķi (ilgtermiņa)** ir:

- 1) veicināt novada ekonomisko izaugsmi un uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanos;
- 2) attīstīt novada cilvēkresursu potenciālu;
- 3) veicināt vidi saudzējošas augstas dzīves kvalitātes ieviešanu.

Attīstības programmas izstrādes laikā noteiktas novada **ilgtermiņa attīstības prioritātes**, un tās ir:

- 1) efektīva un moderna pārvalde;
- 2) daudzveidīga un inovatīva ekonomika;
- 3) vidi saudzējoša infrastruktūra;
- 4) konkurētspējīga izglītība un sports;
- 5) kvalitatīva un pieejama kultūrvide;
- 6) veselīga un sociāli atbalstīta sabiedrība;
- 7) atbildīga dabas apsaimniekošana.

Attīstības programma sastāv no vairākām **daļām**:

- 1) pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze;
- 2) attīstības stratēģija 2011. - 2017. gadam;
- 3) rīcības plāns 2011. - 2013. gadam;
- 4) attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība;
- 5) pārskats par sabiedrības līdzdalību attīstības programmas izstrādē.

Pašreizējās jeb esošās situācijas raksturojumā atspoguļotas novada attīstības tendences pirms un pēc ATR¹ pabeigšanas, nozaru attīstības problēmas, iespēju robežās parādīti izaugsmes resursi un izstrādāta SVID² analīze. Balstoties uz pašreizējo situāciju un SVID analīzi, noteikta Ogres novada specializācija. Pašreizējās situācijas daļu noslēdz sadaļa par iedzīvotāju līdzdalību attīstības programmas izstrādē.

Stratēģiskajā daļā, kas izstrādāta, balstoties uz esošo situāciju un SVID analīzi, noteiktas vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamie rīcības virzieni un uzdevumu kopums, kā arī vidējā termiņā sasniedzamie vispārīgie rezultāti.

Rīcības plānā, ņemot vērā esošo sociāli ekonomisko situāciju valstī, ir ietverti projekti un aktivitātes triju gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem.

Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtībā noteikts uzraudzības un ziņojuma sagatavošanas periodiskums, ziņojumā analizējamie uzraudzības rādītāji un tā kopējais saturs.

Pārskatā par sabiedrības līdzdalību attīstības programmas izstrādē tiks apkopota informācija par saņemtajiem priekšlikumiem attīstības programmas sabiedriskās apspriešanas laikā.

¹ ATR – administratīvi teritoriālā reforma

² SVID – stiprās puses, vājās puses, iespējas, draudi

1.2. Attīstības programmas saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot attīstības programmu, ievērota plānošanas dokumentu hierarhija, ņemti vērā starptautiskā, tajā skaitā Eiropas Savienības, nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti, kā arī citi saistošie normatīvie akti un institūciju priekšlikumi.

Dokumenta izstrādes laikā izskatīti un ņemti vērā šādi nacionālie plānošanas dokumenti:

- 1) „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”;
- 2) Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007. - 2013. gadam”.

Attīstības programma izstrādāta tā, lai tā hierarhiski būtu pakārtota un saskaņota ar šādiem Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:

- 1) Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija (2000. - 2020. g.);
- 2) Rīgas reģiona attīstība programma (2005. - 2011. g.).

Gatavojot vides pārskatu, papildu uzmanība pievērsta arī „Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas plānojums) 2005. - 2025. g.” pamatnostādņem un vadlīnijām.

Lai nodrošinātu attīstības dokumentu pēctecību, attīstības programmas izstrādē ievērota spēkā esošā „Ogres novada attīstības programma (2005. - 2013. g.)”, kā arī „Ogres rajona attīstības programma 2005. - 2012. gadam”, kā arī Ogres novada teritorijas plānojumu. Rīcības plāns ilgtermiņa prioritātes „Atbildīga dabas apsaimniekošana” saskaņots ar „Ogres novada vides koncepciju 2009. - 2019. gadam” (turpmāk tekstā – vides koncepcija)³.

Dokumenta izstrādātāji ir ievērojuši to vietējo pašvaldību, kuras robežojas ar Ogres novadu, plānošanas dokumentos noteiktos attīstības virzienus, tomēr jānorāda, ka vairākas no tām uzsākušas jaunu teritorijas attīstības dokumentu izstrādi.

Veidojot Attīstības programmu, ievēroti šādi plānošanas dokumenta **izstrādes principi**:

- 1) ilgtspējīgas attīstības princips;
- 2) interešu saskaņotības princips;
- 3) līdzdalības princips;
- 4) sadarbības princips;
- 5) finansiālo iespēju princips;
- 6) atklātības princips;
- 7) uzraudzības un novērtēšanas princips;
- 8) subsidiaritātes princips;
- 9) attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips;
- 10) līdzsvarotas attīstības princips.

Vides pārskatā īpaša uzmanība pievērsta tam, kā izvirzītās prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi novada teritorijas attīstībai un no tiem tālāk izrietošais rīcības plāns nodrošinās vides (ūdeņi, bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, gaisa kvalitāte, iedzīvotāju dzīves kvalitāte utt.) saglabāšanu un uzlabošanu.

Visām Ogres novadā ietilpstošajām teritoriālajām vienībām ir izstrādāti teritorijas plānojumi, kas stājušies spēkā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Jaunā redakcijā Ogres novada teritorijas plānojums ir izstrādes stadijā.

³ Apstiprināta ar Ogres novada domes 19.11.2009. lēmumu; sēdes protokols Nr. 7; 6. §

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas

Vides pārskats sagatavots atbilstoši 1. punktā norādītajiem normatīvajiem aktiem un Vides pārraudzības valsts biroja 05.10.2010. lēmumam Nr. 33 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” nosacījumiem. Vides pārskats sagatavots, balstoties uz attīstības programmā apkopoto informāciju un izvērtējot attīstības stratēģiju 2011. - 2017. gadam un rīcības plānu 2011. - 2013. gadam.

Plānošanas dokumenta izstrādes laikā pārskata izstrādātāja pārstāvis piedalījies Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas organizētajā seminārā par pašvaldības teritorijas attīstības dokumentu un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādi.

Attīstības programmas Vides pārskata izstrādē izmantoti dažādi informācijas avoti:

- 1) valsts institūciju elektroniskās datu bāzes;
- 2) pēc pašvaldības pieprasījuma valsts institūciju sniegtā informācija;
- 3) publicētie materiāli;
- 4) pašvaldības attīstības dokumenti un informācijas avoti.

Pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Ogres novada pašvaldības speciālistiem.

Pēc pašvaldības speciālistu konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju attīstības programmas vides pārskata izstrādē iesaistījās šādas institūcijas:

- 1) Dabas aizsardzības pārvaldes Gaujas nacionālā parka administrācija⁴;
- 2) Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (elektroniski).

2.2. Sabiedrības līdzdalība

Attīstības programmas izstrādi nodrošināja Ogres novada attīstības nodaļa. Tā izveidoja darba grupas atbilstoši katrai programmas ilgtermiņa prioritātei, iekļaujot tajās gan pašvaldības speciālistus, gan iedzīvotājus, kuri bija izteikuši vēlēšanos iesaistīties dokumenta izstrādes procesā. Papildus veiktas konsultācijas ar lauku uzņēmējiem.

2.2.1. Iedzīvotāju aptauja

Lai izzinātu iedzīvotāju viedokļus un izmantotu tos jaunās attīstības programmas veidošanā, 2010. gada aprīlī pašvaldība veica iedzīvotāju aptauju. Aptaujas anketas tika izplatītas visās novada teritoriālajās vienībās, tās bija pieejamas arī interneta vidē. Aptaujā kopumā piedalījās 1187 iedzīvotāji.

Attīstības programmā aptaujas rezultāti apkopoti atbilstoši attīstības programmas 7 ilgtermiņa attīstības prioritātēm⁵. Šajā dokumentā atspoguļoti tikai tie aptaujas rezultāti, kas tieši attiecināmi uz vidi un tās kvalitāti.

1. ilgtermiņa prioritāte „Efektīva un moderna pārvalde”

⁴ 15.09.2010. vēstule Nr. G 1.6/247 S

⁵ Attīstības programma 2011. – 2017. gadam; I daļas 4.1. sadaļa

Pozitīvi, ka 87 % aptaujas dalībnieku atbildējuši, ka plāno arī turpmāk saistīt savu dzīvi ar Ogres novadu.

Aptaujas dalībniekiem tās organizētāji lūdza izteikt savu viedokli par iespējamo Ogres novada devīzi. 36 % atbalstīja devīzi „Ogres novads - cilvēka un dabas harmonija, 20 % - „Ogre - iespēju novads” un 19 % - „Ogres novads – uzņēmība, izaugsme, attīstība”.

2. ilgtermiņa attīstības prioritāte „Daudzveidīga un inovatīva ekonomika”

92 % respondentu uzskata, ka novadā jāattīsta aktīvās atpūtas tūrisms, 83 % uzskata, ka jāattīsta lauksaimniecība, 81 % ir pārliecināti, ka nepieciešams attīstīt alternatīvos enerģijas iegūšanas veidus, bet 82 % domā, ka jāattīsta moderna atkritumu apsaimniekošanas sistēma. 71 % no aptaujas dalībniekiem uzskata, ka jāizliedz ģenētiski modificētu augu audzēšana novada teritorijā.

3. ilgtermiņa attīstības prioritāte „Vidi saudzējoša infrastruktūra un atbildīga dabas apsaimniekošana”

Aptaujas dalībnieki noteikuši vides un infrastruktūras attīstības prioritātes un tās sarindojās šādā secībā:

- 1) ūdens kvalitātes paaugstināšana un ūdensapgāde, rekreācijas objektu izveide;
- 2) notekūdeņu apsaimniekošana, sabiedriskā transporta pieejamība, sabiedrisko vietu sakopšana;
- 3) siltumapgāde, satiksmes infrastruktūra, māju siltināšana;
- 4) energoresursu dažādošana, atkritumu apsaimniekošana;
- 5) mežu apsaimniekošana, lauksaimniecības attīstība, kultūras pieminekļu apsaimniekošana.

Arī brīvā formā aptaujas dalībnieki varēja izteikt viedokli par to, kas viņus apmierina vai neapmierina, dzīvojot Ogres novadā, un norādīt, viņuprāt, trīs pozitīvus un trīs negatīvas piemērus.

Pozitīvais Ogres novadā aptaujas dalībnieku vērtējumā atbilstoši ilgtermiņa prioritātēm ir:

„Vidi saudzējoša infrastruktūra” - sabiedriskais transports, bērnu laukumi pagalmos, gājēju ietves, Brīvības ielas promenāde, Ogres centrs, Ogres skvērs;

„Atbildīga dabas apsaimniekošana” - Ogres upes ieleja un Ogres upe, Zilie kalni parki un sakopta teritorija, meži, daba, vide un gaiss, Špakovska parks.

Visatzinīgāk iedzīvotāji novērtējuši Špakovska parku (norādījuši 150 respondenti) un novada izglītības iestādes un izglītības pieejamību (norādījis 171 respondents).

Negatīvais Ogres novadā aptaujas dalībnieku skatījumā atbilstoši ilgtermiņa prioritātēm ir:

„Vidi saudzējoša infrastruktūra” - ietvju un veloceliņu trūkums, ūdens kvalitāte un pieejamība, satiksme, ceļu apgaismojums, netīrība Ogrē, sabiedriskā transporta saraksts;

„Atbildīga dabas apsaimniekošana” - upju krastu piesārņojums, rekreācijas iespējas Zilajos kalnos, peldvietas, atkritumi mežos.

Vislielāko neapmierinātību iedzīvotājos izraisa atkritumi mežos (norādījuši 140 respondenti), mediķu darba kvalitāte un attieksme (norādījuši 163 respondenti), ceļu stāvoklis (norādījuši 438 respondenti).

Aptaujas rezultāti tika publicēti pašvaldības mājas lapā www.ogresnovads.lv.

2.2.2. Nākotnes pilsētas spēle” (*Future City Game*)⁶

2010. gada 28. un 29. jūlijā, balstoties uz Britu padomes metodoloģiju pilsētvides jautājumu risināšanai, notika situācijas analīzes un ideju radīšanas aktivitāte „Nākotnes pilsētas spēle” (*Future City Game*), kuru rīkoja Britu padome projekta „Radošās pilsētas” ietvaros, Ogres novada pašvaldības Attīstības nodaļa un biedrība „Zināšanu un inovācijas sabiedrība”. Iespēju rīkot „Nākotnes pilsētas spēli” Ogres novada pašvaldība ieguva, piedaloties Britu padomes konkursā 2010. gada pavasarī. Spēles dalībnieku uzdevums bija rosināt radošus priekšlikumus Ogres novada attīstības prioritātēm un sniegt savu redzējumu Ogres novada „sejai”, kas ļautu to atšķirt no citiem novadiem Latvijā. Spēles noslēgumā komandas prezentēja četrus projektus:

- 1) „Zīmola „EKONOVADS” izveide Ogres novadam;
- 2) „Ogres novads - dizaina un mākslas ligzda”;
- 3) „Ogres novads - cilvēka un dabas harmonija”;
- 4) „Kartupeļu festivāls”

Projekta „Zīmola „EKONOVADS” izveide Ogres novadam (komanda: Sintija Kuršinska, Daina Čalpa, Anete Antrope, Jurijs Lanavojs, Kristaps Drone) mērķis ir izveidot ilgtspējīgu Ogres novada zīmolu, kas balstīts uz ekoloģiskas, harmoniskas dzīves telpas un zaļās ekonomikas attīstību, un piedāvāt dažus no rīcības virzieniem šīs ilgtermiņa stratēģijas realizācijai. Ekonovada koncepcija ietver tādus elementus kā Ekomaršruts „Ogres novada Zaļā josta”, Mājražotāju tīkls un attīstības centrs, Etnocentru tīkls pagastos, pasākumi enerģētiski neatkarīga novada izveidei, alternatīvas kopienas izveide sociāli atstumtajām sabiedrības grupām, alternatīvais veselības atjaunošanas centrs un Eko-kompetences centra izveide.

Projekta „Ogres novads - dizaina un mākslas ligzda” (komanda: Uldis Apinis, Inese Ādmine, Mārīte Puriņa, Uģis Amons, Lana Feigina) ideja ir koordinēt mākslinieku un uzņēmēju (īpaši vietējo) sadarbību, komercializēt novada radošo cilvēku, kā arī speciālajās (mākslas un mūzikas skolās) un profesionālās izglītības un sociālās aprūpes iestādēs radītos dizaina un kultūras produktus, audzināt un attīstīt uzņēmējdarbības garu, jo īpaši jauniešos. Mērķa sasniegšanai plānots izveidot radošo inkubatoru, kas nodrošinātu vidi ideju attīstībai, risinātu mārketinga jautājumus, kā arī veiktu koordinācijas, konsultāciju un apmācības darbu.

Projekta „Ogres novads - cilvēka un dabas harmonija” (komanda: Senija Proose, Lilija Paegle, Rinalds Rudzītis, Ēriks Mikštas, Gita Bambāne) ideja ir Ogres novada tēla veidošanā izmantot „cilvēku” kā simbolu. Vizuāli tas būtu parādīts instalāciju un skulptūru veidā. Iesaistot novada iedzīvotājus dažādās aktivitātēs un konkursos, tādā veidā tiktu radīta piederības sajūta novadam un veicinātas iedzīvotāju radošās izpausmes, kā arī novads visā tā teritorijā iegūtu vienojošus elementus, kas būtu interesanti apskates objekti arī tūristiem. Šī koncepcija sasaucas arī ar to, ka jau veiktajā Ogres novada iedzīvotāju aptaujā kā vispopulārākais novada sauklis tika izvēlēts: „Ogres novads - cilvēka un dabas harmonija”.

Projekta „Kartupeļu festivāls Ogrē” (komanda: Agrita Vagoliņa, Dzirkstīte Žindīga, Indra Viktorova, Indra Leja, Māris Tilibs) iecere ir reizi gadā septembra pēdējā nedēļā organizēt četru dienu festivālu visā Ogres novada teritorijā jebkuram Latvijas iedzīvotājam un viesim. Projekta norises vieta izvēlēta, ņemot vērā to, ka

⁶ Pēc spēles vadītājas V. Brakovskas sagatavotās informācijas Ogres novada pašvaldībai

novadā atrodas z/s „Galiņi”, kas ir lielākais kartupeļu audzētājs Latvijā, kā arī novada ērto ģeogrāfisko novietojumu, transporta satiksmi un galvaspilsētas tuvumu.

Lai gan kartupelis ir viens no nozīmīgākajiem pārtikas produktiem, ko lieto 75% planētas iedzīvotāju, šāds festivāls būtu unikāls un inovatīvs ne vien Latvijas, bet pat Eiropas līmenī. Tā mērķis ir veidot jaunu, inovatīvu ilgtermiņa tradīciju, kas sekmētu Ogres novada atpazīstamību Latvijā un pasaulē.

Ar iedzīvotāju anketēšanas un Nākotnes pilsētas spēles rezultātiem ikviens interesents varēja iepazīties pašvaldības mājas lapā www.ogresnovads.lv. Rezultāti iespēju robežās ir ņemti vērā, veidojot SVID analīzi un izstrādājot programmas stratēģisko daļu.

Izvērtējot rīcības plānā iekļautās aktivitātes un projektus, var secināt, ka iedzīvotāju viedokli iespēju robežās ir ņemti vērā.

2.2.3. Sabiedrības informēšana

Sabiedrības informēšanas pasākumu kārtība par plānošanas dokumenta un vides pārskata projektu noteikta 23.03.2004. Ministru kabineta noteikumu nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” V nodaļā „Sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšana vides pārskata sagatavošanas procesā”.

Attīstības programmas projekts sabiedriskajai apspriešanai nodots ar Ogres novada domes 21.10.2010. lēmumu (sēdes protokols Nr. 12; 1 §) no 2010. gada 21. oktobra līdz 2010. gada 22. novembrim.

Paziņojums par sabiedrības iespējām iepazīties ar attīstības programmas projektu publicēts pašvaldības mājas lapā www.ogresnovads.lv un laikrakstā „Ogrēnietis”. Ar attīstības programmas projektu ikviens interesents varēja iepazīties pašvaldības mājas lapā, izdrukas veidā plānošanas dokuments bija pieejams pašvaldības administrācijā Ogrē un Krapes, Ķeipenes, Lauberes, Madlienā, Mazozolu, Meņģeles, Ogresgalā, Suntažu un Taurupes pagasta pārvaldē.

Lai nodrošinātu iespējami lielāku sabiedrības informētību par attīstības programmas projektu un noskaidrotu sabiedrības viedokli par to, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika Madlienā (26.10.2010.), Suntažos (28.10.2010.), Taurupē (2.11.2010.), Ogrē (9.11.2010.) un Ogresgalā (16.11.2010.). Visās apspriešanas sanāksmēs kopā piedalījušies 82 interesenti un saņemti 11 priekšlikumi.

Vides pārskata projekts nodots sabiedriskajai apspriešanai ar Ogres novada domes 25.11.2010. lēmumu (sēdes protokols Nr. 13; 45 §) no 2010. gada 30. novembra līdz 2011. gada 10. janvārim.

Paziņojums par sabiedrības iespējām iepazīties ar vides pārskata projektu publicēts pašvaldības mājas lapā www.ogresnovads.lv un laikrakstā „Ogrēnietis”.

Vides pārskata projekts bija pieejams pašvaldības mājas lapā, izdrukas veidā - pašvaldības administrācijā Ogrē. Sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības pārstāvjiem bija nodrošināta iespēja iesniegt izstrādātājam un pašvaldībai rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes par vides pārskata projektu. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2011. gada 6. janvārī Ogrē.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu varēja iesniegt rakstiskā veidā Ogres novada pašvaldībā (adrese Brīvības iela 33. Ogre, Ogres novads, LV 5001) vai pa e-pastu: jana.briede@ogresnovads.lv.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu nosūtīts elektroniskā veidā Vides pārraudzības valsts birojam un informācija par to publicēta biroja mājas lapā.

Izstrādātājs, lai saņemtu priekšlikumus vai atsauksmes par attīstības programmas un vides pārskata projektiem, nosūtīja tos Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām elektroniskā veidā:

- 1) Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- 2) Veselības inspekcijas Rīgas reģiona higiēnas novērtēšanas un monitoringa nodaļai;
- 3) Rīgas plānošanas reģiona administrācijai;
- 4) Dabas aizsardzības pārvaldei.

Atziniem saņemti no iepriekš minētajām institūcijām bez ierosinājumiem labojumiem vai papildinājumiem. Dokuments sagatavots iesniegšanai Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

Pirms attīstības programmas pieņemšanas vadības grupa izvērtēs vides pārskata projektu un sniegtos atzinumus, kā arī abu sagatavoto dokumentu projektu sabiedriskās apspriešanas rezultātus. 14 dienu laikā pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas attīstības programmas izstrādātājs sagatavos ievietošanai pašvaldības mājas lapā www.ogresnovads.lv informatīvu ziņojumu par pieņemto plānošanas dokumentu, kurā īsumā atspoguļos šādu informāciju:

- 1) kā attīstības programmā integrēti vides apsvērumi;
- 2) kā ņemts vērā vides pārskata projekts;
- 3) pamatojumu, kāpēc no visiem iespējamajiem risinājumiem izraudzīts pieņemtais variants;
- 4) ziņas par pasākumiem attīstības programmas īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.

Paziņojumi par informatīvo ziņojumu tiks izvietoti pašvaldības administrācijas un pagastu pārvalžu ēkās.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokolu un tiem pievienoto iesniegumu fotokopijas tiks pievienotas attīstības programmai un vides pārskatam galīgajā redakcijā.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

3.1. Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums

Izvērsts Ogres novada dabas apstākļu un resursu raksturojums sniegts attīstības programmas I daļā „Pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze”, kartogrāfiskais materiāls par dabas rajoniem, dabas apvidiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām iekļauts pielikumā. Šajā dokumentā sniegta būtiskākā informācija par vides stāvokli pašvaldības teritorijā.

Ogres novads atrodas Austrumeiropas līdzenuma rietumu daļā, divos dabas rajonos - Viduslatvijas zemienē un Vidzemes augstienē. Viduslatvijas zemienē novada teritorijā ir Lejasdaugavas senlejas un Viduslatvijas nolaidenuma dabas apvidi, bet Vidzemes augstienē - Piebalgas pauguraines un Augšogres pazeminājuma dabas apvidi.

Ogres novadā ir neliels skaits dabisko ūdenstilpju, lielākie ezeri ir Lobes jeb Viskāļu ezers (5,2 km²), Pečoru ezers (1,03 km²) un Plaužu ezers (0,96 km²).

Kā nozīmīgākās upes ir jāmin Ogre, Daugava, M. Jugla, Līčupe, Abza un Aviekste. Upju tīkla blīvums Z un ZA daļā svārstās ap 0,7 km/km², bet R daļā - ap 0,5 km/km².

Meža zemju īpatsvars pašvaldības teritorijā ir lielāks nekā vidēji valstī, un tas ir 52,5 % no kopējās platības. Biežāk sastopamie mežu tipi ir vēris, sils un damaksnis, izplatītākās koku sugas - priede, bērzs, egle, apse, baltalksnis un melnalksnis.

Purva zemju īpatsvars ir 2,1 % no kopējās novada platības.

Nozīmīgākās kūdras atradnes, kas lielākas par 100 ha, ir Žļaugu, Ozolēnu, Pečora, Gulbju, Vērenes, Sivenīcas, Lielā Sūces, Čaulu un Saulrietu atradne. Daļa no purvu platībām iekļauta īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās. Novada teritorijā ir viena ķieģeļmālu atradne - Kastrānes atradne, kura daļēji ir apbūvēta. No dolomīta atradnēm saimnieciski nozīmīga varētu būt Ķilupes atradne. Nozīmīgākie smilts un grants resursi koncentrēti Suntažu, Madlienas un Taurupes pagastā. Sapropeļa iegulas apzinātas Lobes un Pečora ezerā, taču sapropeļa ieguve veikta tikai Lobes ezerā padomju varas gados.

Ogres novads ir bagāts ar dzeramā ūdens resursiem. Sastopami arī ārstnieciskie minerālie bromūdeņi (urbums „RM - 6 Ogre”).

Ogres novada teritorijā ir samērā labvēlīgi inženierģeoloģiskie apstākļi dažāda veida būvobjektu celtniecībai, izņemot Daugavas ieleju, purvu masīvus, pārpurvotos zemes gabalus, kā arī teritorijas, kurās iežu augšējo kompleksu veido ledāja kušanas ezera mālainie nogulumi.

3.2. Gaisa kvalitāte

3.2.1. Stacionāro avotu emisijas

Gaisa kvalitāti ietekmē piesārņojošo vielu emisijas gaisā. Gaisa kvalitāti raksturo galvenie piesārņojošo vielu rādītāji – sēra dioksīds (SO₂), slāpekļa dioksīds

(NO₂), ozons, oglekļa dioksīds (CO₂) un cietās daļiņas (PM₁₀), kuru paaugstinātas koncentrācijas ietekmē kā cilvēka veselību, tā arī veģetāciju.

Nozīmīgākie stacionārie piesārņojuma avoti pašvaldības teritorijā ir katlumājas un rūpnieciskās ražošanas objekti, taču jāatzīmē, ka novadā nav lielu ražošanas objektu.

Ogres pilsētā nozīmīgākais kurināmais ir dabasgāze, bet pagastu teritorijā - koksne. Jāatzīmē, ka Krapes, Mazozolu un Ogresgala pagastā pagājušā gadsimta beigās ir pārtraukta centralizētā siltumapgāde ciemu teritorijās. Kopējo kurināmā patēriņa daudzumu pašvaldības teritorijā raksturo 1. attēls⁷.

1. att. Ogres novadā izmantotais kurināmais 2004. - 2008. gadā (siltuma vai elektroenerģijas ražošanai)⁸

Kurināmā veids	Mērvienība	2004. gads	2005. gads	2006. gads	2007. gads	2008. gads
Ogles	tonnas	70	65	-	36	35,5
Dabas gāze	tūkst. m ³	18 886	18 224	78 121	25 267	158 544
Koksne	tonnas	523	351	2 331	7 441	1 387
Šķidrāis kurināmais	tonnas	54.5	6.5	6	-	-

1. attēlā apkopotā informācija ļauj secināt, ka ik gadu samazinās patērētā kurināmā daudzums, kas izskaidrojams ar Ogres novada un pagastu pašvaldību veiktajiem pasākumiem siltumsaimniecības objektu sakārtošanā.

Ņemot vērā to, ka lielāko daļu emisiju rada stacionārie avoti, kas atrodas Ogres pilsētas teritorijā, 2. attēlā apkopota informācija par gaisu piesārņojošo vielu emisijām Ogres pilsētā.

2. att. Stacionāro avotu izmeši (tonnas gadā) Ogres pilsētā⁹

Piesārņojošā viela	2004. gads	2005. gads	2006. gads	2007. gads	2008. gads
SO ₂	0,56	0,49	0,53	0,24	0,24
NO _x	43,20	40,33	45,56	62,31	55,90
PM ₁₀	2,18	2,16	1	0,17	0,17
GOS	-	2,83	0,82	0,90	0,15

Apkopotā informācija liecina, ka Ogres pilsētā pēdējos gados ir samazinājies izmešu daudzums.

⁷ 1. un 2. att. vides kvalitātes raksturošanai izmantota informācija no „Ogres novada vides koncepcija 2009. - 2019. gadam”

⁸ <http://vdc2.vdc.lv:8998/gaiss.html>

⁹ <http://vdc2.vdc.lv:8998/gaiss.html>

3.2.2. Mobilo avotu emisijas

Potenciāli nozīmīgs gaisa piesārņojuma avots ir arī mobilie emisiju avoti. Nozīmīgākie transporta koridori novada teritorijā ir valsts galvenās nozīmes autoceļš A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Paternieki) un dzelzceļa līnija Rīga - Daugavpils - Indra - valsts robeža. Kā perspektīvs telpiskās attīstības elements novadā ir iezīmējies autoceļš P80 Tīnūži - Koknese, kas pēc rekonstrukcijas darbu pabeigšanas kļūs par daļu no starpvalstu nozīmes autoceļa E22.

Autotransporta plūsma 2009. gadā posmā Ikšķile - Ogre, salīdzinot ar 2008. gadu, ir samazinājusies par 26 %, bet posmā Ogre - Ķegums par 23 %. Šādu situāciju izraisa ekonomikas lejupslīde un iedzīvotāju maksātspējas samazināšanās¹⁰.

Saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts ceļu” statistikas datiem uz valsts 1. un 2. šķiras autoceļiem satiksmes intensitāte 2008. gadā nepārsniedza 1000 automašīnas diennaktī. Vienīgais posms ar intensitāti virs 1500 automašīnām diennaktī bija autoceļš P8 posmā no Suntažiem līdz Mālpilij.

Ogres novadā apdzīvoto vietu satiksmes noslogotību un tās ietekmi uz vides kvalitāti raksturo arī pašvaldības teritorijā reģistrēto automašīnu skaits. Automašīnu skaita dinamika pēdējo piecu gadu laikā parādīta 3. attēlā.

3. att. Automobilizācijas līmenis un reģistrēto automašīnu skaits Ogres novadā¹¹

Gads	Automašīnu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Ogres novadā reģistrēto automašīnu skaits
2005.	339	13 285
2006.	386	14 929
2007.	423	16 434
2008.	435	16 967
2009.	419	16 377

Atmosfēras piesārņojums ar putekļiem ir viena no aktuālākajām problēmām kā pagastu, tā pilsētas teritorijā, jo tikai 61 % no valsts autoceļiem un 2,2 % no pašvaldības autoceļiem ir ar asfalta segumu. Ogres pilsētā tikai 56,1 % ielu ir ar asfalta segumu. Situāciju pasliktina tas, ka daļa autoceļu ir avārijas stāvoklī un ilgstoši nepietiekamais finansējums ceļu un ielu uzturēšanai pazemina kā iedzīvotāju dzīves kvalitāti, tā arī vides kvalitāti.

Pašvaldības rīcībā nav datu par mobilo avotu radīto gaisa piesārņojumu un tā ietekmi uz gaisa kvalitāti, jo šādi mērījumi Ogres novada teritorijā nav veikti.

3.2.3. Gaisa piesārņojuma novērtējums, izmantojot bioindikācijas metodi

No 2001. līdz 2004. gadam Ogres novada teritorijā (Ogres pilsētā un Ogresgala pagastā) tika veikta epifīto ķērpju daudzuma uzskaitē uz priedes stumbra, kā arī analizēts priedes mizas ķīmiskais sastāvs.

Pētījuma rezultātā Ogres novadā konstatētas divas relatīvi piesārņotākas daļas: 1 līdz 2 km plata josla starp dzelzceļa līniju Rīga - Daugavpils - Indra - valsts robeža un

¹⁰ Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam; I daļas 1.4. sadaļa

¹¹ CSDD Transportlīdzekļu sadalījums pa pilsētām un pagastiem (2010)

Daugavu posmā no Ogres līdz Ķegumam. Ogres pilsētas ziemeļaustrumu daļā, kurā ir liels apbūves blīvums un atrodas ražošanas uzņēmumi, tika konstatēta paaugstināta metālu koncentrācija.

3.2.4. Vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru

Nozīmīgākie vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru, ir bīstamo kravu pārvadājumi un trokšņi. Bīstamās kravas visvairāk pārvadā pa valsts nozīmes autoceļiem un dzelzceļu. Valsts autoceļš A6 uzskatāms par vienu no lielākajiem vides piesārņojuma avotiem novadā. Automaģistrāles posms pilsētas teritorijā ir salīdzinoši drošs, tomēr pastāv risks iedzīvotāju drošībai gadījumos, ja avārijās iesaistītas automašīnas, kas pārvadā bīstamās kravas.

Jāmin, ka saskaņā ar valsts AS „Latvijas Dzelzceļš” sniegto informāciju caur Ogres staciju pa dzelzceļu 2007. gadā pārvadāja 44 597 tonnu kravas. Apmēram 1/3 no pārvadātajām kravām ir bīstamās kravas.

Viena no nelabvēlīgākajām ietekmēm uz iedzīvotāju veselību ir ceļu un dzelzceļu satiksmes troksnim, it sevišķi Ogres pilsētā. Trokšņu stratēģiskās kartes dzelzceļu posmiem, kur satiksmes intensitāte pārsniedz 30 000 vilcienu sastāvus gadā, un autoceļu posmiem, kur satiksmes intensitāte pārsniedz 3 miljonus transportlīdzekļu gadā, plānots izstrādāt līdz 2012. gada 30. jūnijam. Ogres novadā autoceļa A6 satiksmes intensitāte posmā Ogre - Ķegums 2008. gadā bija gandrīz 4 miljoni¹². Tas ļauj cerēt, ka trokšņu stratēģisko karti autoceļam A6 Satiksmes ministrija izstrādās noteiktajā termiņā.

Ogres novadā un Ogres pilsētā trokšņa piesārņojuma novērtēšana, izvērtējot visus iespējamus trokšņa avotus (autoceļus, dzelzceļus u.c.), nav veikta.

3.3. Virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāte

3.3.1. Virszemes ūdeņi un to kvalitāte

Ogres novada teritorija atrodas Daugavas baseina apgabala rietumu daļā. Daugavas baseina upēm raksturīga jaukta ūdens pieplūde no sniega kušanas, lietus un pazemes ūdeņiem. Baseina teritorijai kopumā un arī Ogres novada teritorijai ir raksturīga liela daudzveidība gan reljefa, gan klimata, gan ūdens režīma ziņā. Vidzemes augstienes dabas apvidos nokrišņu daudzums sasniedz 750 mm - 800 mm gadā, pārsniedzot vidējo rādītāju Latvijā (600 - 700 mm).

Daugavas baseina apgabalā ir noteikti 5 apakšbaseini, no tiem Ogres novada teritorijā¹³:

- 1) Daugavas labā krasta apakšbaseins – Mazās Juglas, Lielās Juglas un Ogres baseini;
- 2) Daugavas lejasgala apakšbaseins (līdz Aiviekstei).

Vispārīga informācija Ogres novadā esošo Daugavas baseina apgabala upju apakšbaseiniem atspoguļota 4. attēlā.

¹² 2009. gadā saskaņā ar VAS “Latvijas Valsts ceļi” informāciju posmā Ogre - Ķegums bija 10 423 automašīnu diennaktī

¹³ Pēc “Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015.” publicētās informācijas

4. att. Upju baseini Ogres novada teritorijā¹⁴

Upes baseins (VŪO)	Baseina ūdenssaim - nieciskais kods	Upes garums Latvijā, km	Sateces baseins Latvijā (kopējais) km ²	% no kopējās baseina platības Latvijā
Daugava	40000000	352	23 620 (87 900)	100
Lielā Jugla	41252000	60	1 626	6,88
Ogre	41400000	188	1 730	7,32

Daugavas baseina apgabalā ir izdalīti 65 upju ūdensobjekti (turpmāk ŪO) un 184 ezeru ŪO, kas ir baseinu apsaimniekošanas mazākā vienība. No tiem Ogres novada teritorijā atrodas 9 upju virszemes ūdensobjekti un 3 ezeru ūdensobjekti (1. pielikums).

Lielā Jugla sākas Vidzemes augstienē, satekot Sudai un Mergupei. Tā līkumo pa mežainu apvidu un lejtecē tai ir daudz atteku. Ietekot Juglas ezerā, tā veido kopēju deltu ar Mazo Juglu, kas ir novada Z daļas nozīmīgākā ūdenstece.

Mazā Jugla sākas Vidzemes augstienes D daļā, tā izeļas ar lielu kritumu - 212 m. Mazā Jugla uzņem arī divu novada nozīmīgāko ezeru - Plaužu un Pečora - ūdeņus.

Ogres upe ir Daugavas labā krasta pieteka, kas sākas Nesaules kalna piekāvē Vidzemes augstienē un kurai ir vairāk kā 120 pieteku. Ogres upes baseinā ietilpst lielākais novada ezers - Lobes jeb Viskāļu ezers.

Informācija par nozīmīgākajām novada upēm atspoguļota 5. attēlā¹⁵.

Upes baseins	Garākās upes	Garākās pietekas	Upes garums, km	Sateces baseins, km ²	Gada notece, km ³
Lielā Jugla			62	1626	0,21
	Mazā Jugla		119	0,679	0,22
		Abza	25		
		Ķivuļurga	16		
		Bērzepe	11		
		Lēvenstrauts	11		
Ogre	Ogre		188	1730	581106 m ³¹⁶
		Līčupe	40		
		Aviekste	28		
		Ranka	21		
		Lobe	19		

Atbilstoši virszemes ūdeņu tipam Lielā Jugla ir liela potamāla upe uz silikātu pamatnes, savukārt Ogre ir liela ritrāla upe uz kaļķa pamatnes¹⁷.

Vislielākā notece Daugavas baseinā ir Lielās un Mazās Juglas, kā arī Ogres upes augštecei, kur ilggadīgā slāņa lielums ir 380 mm gadā.

¹⁴ Pēc "Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015." publicētās informācijas

¹⁵ Pēc LPE; Rīga, 1985.

¹⁶ Pēc vides koncepcijā publicētās informācijas

¹⁷ Potamāla - lēna, ritrāla - strauja

Virszemes ūdeņu kvalitāte divos upju ūdensobjektos atbilst augstai ūdens kvalitātei, četros upju un divos ezeru ūdensobjektos - labai kvalitātei, divos upju ūdensobjektos - vidējai kvalitātei. Vienā ūdensobjektā (Daugava) ūdens kvalitāte ir slikta, bet ļoti slikta ūdens kvalitāte ir Pečoru ezerā, kurā norisinās intensīvi eutrofikācijas procesi.

3.3.2. Pazemes ūdeņi un to kvalitāte

Daugavas baseina teritorijā **gruntsūdeņi** ir izplatīti visos kvartāra augšējos, smilšainajos nogulumos un parasti to vidējais dziļums ir no 1 līdz 10 m, bet atsevišķos gadījumos tas var būt lielāks. Gruntsūdeņu dabīgos resursus papildina nokrišņu infiltrācija, kuras apjoms ir atkarīgs no iegulošā slāņa dziļuma un aerācijas zonu veidojošo nogulumu litoloģiskā sastāva. Tā kā nokrišņu kopējais daudzums pārsniedz iztvaikošanu, nokrišņu infiltrācija notiek gandrīz visa gada garumā, tomēr tai ir ciklisks raksturs un tā mainās gan gada griezumā, gan laika ilgākos periodos.

Daugavas baseina lielākā daļa ietilpst gruntsūdens vājas infiltrācijas apgabalā - daudzgadējā vidējā pazemes notece tajā sasniedz ap 2 - 3 l/sek/km².

Latvijas teritorijā, un tajā skaitā arī Daugavas baseina apgabala teritorijā, ir saglabājies dabīgs gruntsūdeņu režīms. Gada vidējā gruntsūdeņu līmeņu svārstību amplitūda ir no 0,24 m līdz 2,70 m¹⁸.

Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā Ogres novada teritorijā gruntsūdeņu dabiskais režīms ir izjaukts šādās vietās:

- 1) karjeru apkārtnē;
- 2) Rīgas HES ūdenskrātuves apkārtnē;
- 3) polderu sistēmās;
- 4) Ogres un Vecogres HES uzpludinājumu un mākslīgi veidoto ūdenskrātuvju apkārtnē.

Vislielākā nozīme Ogres novada ūdensapgādē ir **artēziskajiem ūdeņiem**. Atšķirībā no gruntsūdeņiem artēzisko ūdeņu sezonas un gada līmeņu svārstību amplitūdas ir mazākas, līdz ar to tiem ir augstāka apgādes drošuma pakāpe.

Ogres novada iedzīvotāju ūdensapgādi pilnībā nodrošina pazemes saldūdens avoti. Ūdens ieguve notiek no Katlešu - Ogres un starpmorēnas ledāja kušanas ūdeņu horizonta, Pļaviņu - Daugavpils horizonta, Arukilas - Amatas horizonta, kā arī kvartāra nogulumiem. Artēzisko urbumu dziļums ir ļoti atšķirīgs - no dažiem desmitiem m līdz vairāk kā 200 m dziļumam.

Visā novada teritorijā ir artēziskie urbumi, kuri pēc zemes privatizācijas ir nonākuši arī privātā īpašumā. Tā kā to uzraudzība nenotiek, tad šādās vietās ir paaugstināti pazemes ūdeņu piesārņojuma draudi.

3.3.3. Ūdensapgādes sistēmas¹⁹

Ogres novada iedzīvotāju **ūdensapgādi** nodrošina no pazemes saldūdens avotiem. Kopējais ūdens patēriņš Ogres novada teritorijā 2010. gadā bija apmēram 3,2 tūkst. m³/diennaktī.

¹⁸ Pēc Pēc "Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015." publicētās informācijas

¹⁹ Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam; I daļas 1.4. 4.1. sadaļa

Ogres novadā nav vienota ūdenssaimniecības apsaimniekotāja, kā tas bija pirms jaunā novada izveidošanas 2009. gadā. Ūdenssaimniecības pakalpojumus Ogres novadā nodrošina vairākas iestādes:

- 1) p/a „Mālkalne” (Ogres pilsēta un Ogresgala pagasts);
- 2) p/a „Rosme” (Suntažu pagasts);
- 3) Lauberes pagasta pārvaldes struktūrvienība „Sarma”;
- 4) Madlienas komunālo pakalpojumu iestāde „ABZA”.

Pārējos pagastos ūdenssaimniecības infrastruktūru apsaimnieko un pakalpojumus patērētājiem sniedz pagastu pārvaldes. Skaitliski nedaudz ir uzņēmumu vai privātpersonu, ar kurām pašvaldība ir noslēgusi līgumus par konkrētu darbu veikšanu ūdensapgādes nodrošināšanā.

Lielākais dzeramā ūdens patērētājs ir Ogres pilsēta, kas izlieto ap 75% no kopējā patērētā ūdens daudzuma novadā. Ogrē ir vairāk nekā 90 ekspluatācijas urbumu un liels skaits individuālo aku. Centralizētai ūdensapgādei paredzēto ūdeni, ar kuru apgādā Ogres pilsētu, iegūst no 19 ap 160 līdz 180 m dziļām artēziskajām akām. Visu aku ūdeņi atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņemot paaugstināto dzelzs saturu. Centralizēta ūdensapgāde ir pieejama 85% pilsētas iedzīvotāju. Ogres pilsētu ar dzeramo ūdeni nodrošina viena galvenā un 5 lokālās apgādes sistēmas. Saskaņā ar p/a „Mālkalne” datiem apmēram 57% pilsētas iedzīvotāju izmanto galvenās ūdensapgādes sistēmas piegādāto ūdeni, bet pārējie iedzīvotāji - lokālās ūdensapgādes sistēmas ūdeni. Iedzīvotāji, kuriem nav pieejams ūdens no centralizētās ūdensapgādes sistēmas, to iegūst no dažāda dziļuma privātām akām.

Ūdens ieguves apjomi no pazemes ūdens avotiem Ogres novadā saskaņā ar valsts statistikas pārskata „Nr.2 - Ūdens”²⁰ datiem pēdējo deviņu gadu laikā praktiski nav mainījušies. Sadzīves vajadzībām lieto tikai pazemes ūdeņus, savukārt virszemes ūdeni izmanto ražošanas vajadzībām.

Dzeramā ūdens kvalitāte ūdensapgādes tīklos, kurus apkalpo pašvaldības uzņēmumi, atbilst normatīvo aktu prasībām, izņemot paaugstinātu dzelzs saturu un duļķainību. Latvijā dzeramajam ūdenim ir raksturīga paaugstināta dzelzs koncentrācija - 2008. gadā tikai aptuveni 50 % Sabiedrības veselības aģentūras pārbaudītajos ūdens paraugos dzelzs saturs bija mazāks par 0,2 mg/l, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kvalitātes normai.

Dzeramo ūdeni iegūst arī no pazemes ūdeņiem, kuros var būt dabīgi paaugstināts dzelzs, amonija, sulfātu, hlorīdu un mangāna saturs, dzeramajā ūdenī šo savienojumu koncentrācija nereti pārsniedz normatīvajos aktos noteikto maksimāli pieļaujamo normu. Veselības ministrijas sniegtā informācija liecina, ka pazeminātas nekaitīguma un kvalitātes prasības ir noteiktas 12 ūdens ņemšanas vietām.

Pagastu teritorijās padomju gados izbūvēja centralizētās ūdensapgādes sistēmas ne tikai lielākajās apdzīvotajās vietās, bet arī tā saukto brigāžu centros, kuros blakus lauksaimnieciskās ražošanas objektiem un daudzdzīvokļu mājām bija izvietojušies arī citi ūdens patērētāji (pasts, ēdnīca, veikals u.c.). Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas, kolhozu privatizācijas un ievērojamas ražošanas apjoma samazināšanās lielākā daļa mazo apdzīvoto vietu infrastruktūras objektu nonāca pašvaldību pārziņā, bet finanšu līdzekļu trūkuma dēļ tās nespēja nodrošināt to funkcionēšanu. Atlikušās funkcionējošās ūdensapgādes sistēmas tehniski ir kritiskā stāvoklī.

Līdz 2009. gadam pagastu pašvaldības iespēju robežās veikušas pasākumus dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai centralizētajās ūdensapgādes sistēmās vai atsevišķos pašvaldības objektos, taču visu pagastu kopējā problēma ir lielais ūdens

²⁰ <http://vdc2.vdc.lv:8998/udens.html>

sistēmu tehniskais nolietojums. Projektu izstrāde ūdens kvalitātes uzlabošanai un to realizācija, piesaistot ES fondu līdzekļus, ļautu ievērojami uzlabot vairākuma lauku iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Bijušā Ogres rajona teritorijā ir veikti speciāli pazemes **minerālūdeņu** izpētes darbi, tai skaitā Ogres pilsētā. Urbumā „RM - 6 Ogre” atklāti ārstnieciskie minerālie bromūdeņi, pēc ķīmiskā sastāva tie ir hlorīdu - nātrija tipa ūdeņi ar mineralizāciju 106,2 - 118,6 g/l, un pēc būtības tie ir sālsūdeņi. Broma hlorīdu - nātrija sālsūdeņi ir vērtīga balneoloģiskā hidrominerālā izejviela.

Visa novada teritorijā sastopami ārstnieciskie un maz mineralizētie dzeramie galda ūdeņi.

3.3.4. Peldvietu ūdeņu kvalitāte

Peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa ietvaros nosaka vairākus mikrobioloģiskos rādītājus - Escherichia coli (E.coli jeb fekālās koliformas) un zarnu enterokoku baktēriju skaits, kas ir mikrobioloģiskā piesārņojuma indikatori un liecina par iespējamo ūdens fekālo piesārņojumu.

Ogres novadā peldvietu ūdens mikrobioloģiskā kvalitātes monitoringā iekļautas 4 peldvietas. 3 no tām atrodas Ogres pilsētas teritorijā (Ogres upes vecā gultne, Ogres upe pie dambja un Daugava) un viena Plaužu ezerā Ķeipenes pagastā.

Saskaņā ar Sabiedrības veselības aģentūras veiktā monitoringa rezultātiem 2008. - 2010. gadā mikrobioloģiskā kvalitāte visās peldvietās atbilda normatīvo aktu prasībām. 2007. gadā laba mikrobioloģiskā kvalitāte bija tikai Plaužu ezera peldvietā, pārējās peldvietās tā neatbilda normatīvo aktu prasībām.

3.4. Notekūdeņu ietekme uz vides kvalitāti²¹

2009. gadā novadā darbojās 16 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI), informācija par tām apkopota 6. attēlā. Laika posmā no 2004. līdz 2007. gadam apkārtējā vidē novadīti ap 3000 tūkst. m³ notekūdeņu gadā, no tiem 98 % atbilda normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Ogres novadā kopējais kanalizācijas tīklu garums ir ap 64,5 km, no tiem ap 38,9 km atrodas pagastu teritorijā.

6. att. Ogres novada NAI notekūdeņu attīrīšanas ietaises, jauda un tips

NAI nosaukums	NAI izbūvēšanas gads	NAI jauda, m ³ /dnn	NAI tips
Krape	1983.	46,36	Bioloģiskā attīrīšana
Lobe	1985.	25,00	Bioloģiskā attīrīšana
Ķeipene	1965.	303,00	Bioloģiskā attīrīšana
Laubere	1984.	400	Bioloģiskā attīrīšana
Madliena	1988.	400	Bioloģiskā attīrīšana
Līčupe	1983.	400	Kombinētā attīrīšana
Meņģele	1975.	200	Bioloģiskā attīrīšana
Ogre, SIA „KP Tehnoloģija”	1968.	16500	Bioloģiskā attīrīšana

²¹ Ogres novada attīstības programma 2011. – 2017. gadam; I daļas 1.4.4.2. sadaļa

Cienupe	1989.	200	Bioloģiskā attīrīšana
Kārļi	1988.	400	Bioloģiskā attīrīšana
Suntaži	1974.	600	Bioloģiskā attīrīšana
Jugla	1973.	-	Mehāniskā attīrīšana
Cielavkalns	1966.	-	Mehāniskā attīrīšana
Ķieģeļceplis	1962.	-	Mehāniskā attīrīšana
Upespils	1978.	-	Mehāniskā attīrīšana
Taurupe	1967.	90	Bioloģiskā attīrīšana

Pēc p/a „Mālkalne” datiem, Ogres pilsētas kanalizācijas sistēmas kopējais garums ir 25,7 km un lielākā daļa kanalizācijas tīkla ir aptuveni 30 gadu veca, mitrajā periodā tajā vietām vērojama virszemes ūdeņu infiltrācija.

Ogres pilsētā 2008. gada beigās noslēdzās ES Kohēzijas fonda finansētā projekta I kārtā, tās ietvaros rekonstruēti 5,36 km kanalizācijas tīklu. Projekta II kārtas ietvaros līdz 2012. gadam plānota 6,87 km kanalizācijas tīklu rekonstrukcija un jaunu tīklu izbūve 18,06 km garumā, kā arī jaunas augstspiediena kanalizācijas mašīnas un tīklu video inspekcijas iekārtas iegāde, 6 jaunu sūkņu staciju būvniecība.

Pilsētā pieslēgums centralizētajai kanalizācijas sistēmai pieejams tikai 69 % Ogres pilsētas iedzīvotāju, kas neatbilst vispārējos pakalpojumu standartos noteiktajiem mērķiem - 95 %. Īstenojot projektu un paplašinot kanalizācijas tīklus, plānots, ka 79 % iedzīvotāju būs pieejami pieslēgumi kopējai kanalizācijas sistēmai un centralizēti savāks 82 % no pilsētas notekūdeņu kopējā apjoma.

Lauku apdzīvotajās vietās notekūdeņu attīrīšanas ietaises un kanalizācijas tīkli ir stipri novecojuši, daudzi no tiem atrodas avārijas stāvoklī, tādēļ tos nepieciešams rekonstruēt. NAI praktiski nedarbojas pagastu mazajos centros. Lauku teritorijā kopējais rekonstruējamo kanalizācijas tīklu garums ir ap 22,7 km. Ogresgalā nepieciešama tīklu izbūve ap 2 km garumā, lai nodrošinātu pieslēgumu centralizētajai sistēmai 80 individuālajām dzīvojamajām mājām.

2010. gadā ar ERAF un Ogres novada pašvaldības finansējumu ir izbūvētas jaunas NAI Ogresgala ciemā.

Lai piesaistītu ERAF finansējumu ūdenssaimniecības uzlabošanas pasākumu uzsākšanai, Ogres novadā ir nepieciešami ūdenssaimniecības tehniski ekonomiskie pamatojumi, daļa no tiem ir izstrādāšanas stadijā.

Visā novada teritorijā aktuāla ir notekūdeņu savākšana un attīrīšana individuālo dzīvojamo māju sektorā.

3.5. Atkritumu apsaimniekošana²²

Ogres novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu organizē saskaņā ar Ogres novada *Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumiem* (26.01.2006.). Ogres novada teritorijā atkritumus no iedzīvotājiem savāc SIA „Marss”, SIA „Ķilupe” un SIA „L&T”. SIA „L&T” atkritumus izved uz Getliņu sadzīves atkritumu poligonu Stopiņu novadā, savukārt SIA „Marss” un SIA „Ķilupe” atkritumus izved uz rekultivējamās izgāztuves “Ķilupe” atkritumu šķirošanas poligonu (laukumu) Ogresgalā, kuru apsaimnieko SIA „Ķilupe”. No šķirošanas poligona (laukuma) atkritumi tiek izvesti uz sadzīves atkritumu izgāztuvi „Totēni” Jaunjelgavas novada Sērenes pagastā.

²² Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam; I daļas 1.4.4.3. sadaļa

Novērtējot datus par savākto atkritumu apjomu un apkalpoto iedzīvotāju skaitu, var secināt, ka viena iedzīvotāja saražotais atkritumu apjoms:

- pilsētās ar iedzīvotāju skaitu virs 10 000 (t.sk. Ogrē) ir ap 1,5 m³/gadā;
- lauku teritorijā, ieskaitot ciemus, - 0,85 m³/gadā.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistītie iedzīvotāji procentuāli kopējam novada iedzīvotāju skaitam sadalās šādi:

- 50 - 70%: Ogres pilsēta, Ogresgala pagasts, Meņģeles pagasts, Mazozolu pagasts, Lauberes pagasts, Madlienas pagasts;
- mazāk kā 50 %: Krapes pagasts, Suntažu pagasts, Ķeipenes pagasts, Taurupes pagasts.

Atkritumu savākšanas sistēma novadā ir pārāk sadrumstalota, spēkā esošajos līgumos ar atkritumu apsaimniekošanas organizācijām, kas noslēgti pirms ATR, ir atšķirīgi nosacījumi, un tas kavē vienotas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešanu.

Pēc provizoriskiem aprēķiniem tikai 2% Rīgas reģionā gadā savākto atkritumu sašķiro un nodod otrreizējai pārstrādei. Ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistīto nelielo iedzīvotāju skaitu, Ogres novadā šis rādītājs varētu būt vēl mazāks.

Ogres novada teritorijā šķirotus atkritumus var nodot tikai Ogrē, šķirotu atkritumu savākšanu nodrošina SIA „Ķilupe”. Pilsētā ir 11 šķirotu atkritumu konteineru vietas un viens šķirotu atkritumu laukums Ogrē, Akmeņu ielā 62a. Šķirotu atkritumu punktos ir iespējams nodot papīru, plastmasu un stiklu. Daļīto atkritumu laukumā bez maksas var nodot šādus iepriekš sašķirotus atkritumus: metālu, balto stiklu, krāsaino stiklu, PET iepakojumu, cietao PET, polietilēna iepakojumus, makulatūru, vieglo transportlīdzekļu riepas, tekstilijas, spuldzes, elektriskos un elektronisko iekārtu atkritumus, mēbeles. Madlienas ciemā nodrošināta stikla, papīra un PET pudeļu šķirošana un savākšana atsevišķi no pārējiem sadzīves atkritumiem.

Jānorāda, ka novada teritorijā nav attīstīta vienota dalītās atkritumu vākšanas sistēma, kas veicinātu apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanos. Vienīgi Ogres pilsētā šī sistēma ir izveides stadijā. Atsevišķi pasākumi veikti arī Madlienas pagastā, Meņģeles, Suntažu, Līčupes un Taurupes ciemos, kuros ir vairākas šķirotu atkritumu konteineru vietas.

Ogrē darbojas SIA „Ekobāze Latvia”, kas darbību uzsākusi 2009. gadā un nodarbojas ar otrreizējo izejvielu - sadzīves atkritumu šķirošanu. Uzņēmums šķiro papīra, kartona, plastmasas, stikla, koksnes un metāla iepakojuma atkritumus. Sašķirotos atkritumus sadala pa frakcijām, sapresē, saķīpo un īslaicīgi uzglabā līdz tālākai nodošanai pārstrādes uzņēmumiem.

Ogres novada teritorijā nav aktīvu atkritumu izgāztuvju, daļa no tām rekultivētas, izmantojot ES fondu līdzekļus. Vispārēja informācija par atkritumu izgāztuvju teritorijām un situāciju atspoguļota 7. attēlā.

7. att. Pārskats par Ogres novada atkritumu izgāztuvēm

Nr.	Pagasts	Deponēšanas vieta	Platība (ha)	Statuss
1.	Krape	„Pinkas”	0,6	Slēgta
2.	Ķeipene	„Grantskalni”	0,5	Rekultivēta 2007. gadā
3.	Laubere	„Lapsukalni”	1,0	Slēgta
4.	Laubere	„Plintes”	1,0	Rekultivēta 1996. gadā

				(rekultivācija nav veikta saskaņā ar RVP ²³ prasībām)
5.	Madliena	„Kaktiņi”	2,0	Rekultivēta 2006. gadā
6.	Mazozoli	„Gateri”	1,0	Rekultivēta 1997. gadā (rekultivācija nav veikta saskaņā ar RVP prasībām)
7.	Meņģele	„Centrs”	1,0	Rekultivēta 2007. gadā
8.	Ogresgals	„Ķilupe”	9,7	Slēgta, uzsākta rekultivācijas projekta realizācija
9.	Ogresgals	„Silmaļi”	1,0	Rekultivēta (rekultivācija nav veikta saskaņā ar RVP prasībām)
10.	Suntaži	„Zvirgzdiņi”	1,0	Rekultivēta 2005. gadā
11.	Taurupe	„Aizvēji”	2,5	Rekultivēta 2002. gadā

3.6. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas²⁴

Piesārņotās vietas var būt - augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēku, ražotņu teritorijas. Lai piesārņotās vietas neapdraudētu vidi, kā arī cilvēku veselību un dzīvību, tiek nodrošināta šo vietu inventarizācija un uzskaitē, lai pēc tam varētu veikt to sanāciju.

No 2003. līdz 2005. gadam visā Latvijas teritorijā veikta piesārņoto vietu apzināšana un uzskaitē. Informācija ir apkopota LVĢMC datu bāzē par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām²⁵. Datu bāzē piesārņotās vietas ir iedalītas 2 kategorijās:

- potenciāli piesārņota vieta, kur, ņemot vērā teritorijas izmantošanas veidu, ilgumu un citus apstākļus, iespējams grunts un/vai gruntsūdens piesārņojums;
- piesārņota vieta, kur, veicot apsekojumu, konstatēts grunts un/vai gruntsūdens piesārņojums.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē pieejamo informāciju Ogres novadā ir 8 piesārņotās vietas un 32 potenciāli piesārņotās vietas (2. pielikums). Sešas piesārņotās vietas ir saistītas ar naftas produktu uzglabāšanu un/vai tirdzniecību. 22 piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās ir konstatēts vai iespējams grunts un/vai gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem. Ņemot vērā to, ka visu potenciāli piesārņoto vietu apsekošana uz vietas nav notikusi, par deviņu potenciāli piesārņoto vietu iekļaušanas iemesliem LVĢMC datu bāzē informācija nav norādīta.

Piemērojot principu „piesārņotājs maksā”, piesārņoto vietu īpašnieki, operatori vai apsaimniekotāji ir atbildīgi par piesārņoto vietu sanāciju. Par šādām teritorijām var uzskatīt lopbarības kompleksus, cūku un putnu fermas, kā arī degvielas uzpildes stacijas, sadzīves atkritumu izgāztuves un naftas bāzes. Piesārņojuma draudu novēršanā, kā arī šādu teritoriju sakopšanā un sanācijā, ja tas nepieciešams, iesaistāmi piesārņojuma radītāji, teritorijas īpašnieki un/vai apsaimniekotāji atbilstoši integrēto atļauju nosacījumiem.

²³ Lielrīgas reģionālā vides pārvalde

²⁴ Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam; I daļas 1.4.5.1. sadaļa

²⁵ LVĢMC (2009). Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs. http://vdc2.vdc.lv:8998/p_ppv.html

3.7. Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Attīstības programmas izstrādes laikā ir savākta un apkopota plaša informācija, kas raksturo sociāli ekonomisko situāciju un vides stāvokli Ogres novadā. Dokumenta izstrādātāji īpašu uzmanību pievēršu valsts un reģionāla līmeņa dokumentu analīzei, lai nodrošinātu attīstības programmas saskaņotību un pēctecību ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem.

Attīstības programma kā vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības stratēģiskās plānošanas dokuments nosaka prioritātes, rīcības virzienus, uzdevumus un vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus, kā arī tam atvēlēto laika periodu.

Lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un sasniegtu augstu vides kvalitāti, attīstības programmas izstrādē ievērota „Ogres novada vides koncepcija 2009. - 2019. gadam”, tajā izvirzītie mērķi un uzdevumi atbilst stratēģijā un rīcības plānā noteiktajām aktivitātēm.

Attīstības programma pēc tās apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību vidējā termiņā un finanšu līdzekļu, tai skaitā ES fondu, piesaisti. Tajā paredzēta iedzīvotāju līdzdalība teritorijas attīstības veicināšanā katrā no izvirzītajām ilgtermiņa prioritātēm.

Sekas, ja attīstības programma netiktu īstenota:

- 1) netiek nodrošināta teritorijas ilgtspējīga attīstība;
- 2) pasliktinās vides kvalitāte un tiek apdraudēta vides daudzveidības saglabāšana īpaši aizsargājamās teritorijās;
- 3) pieaug vides riski un palielinās vides piesārņojuma draudi;
- 4) samazinās privāto un publisko investīciju apjoms;
- 5) pašvaldība nepilda normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas²⁶

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) atrodas īpašā valsts aizsardzībā un izveidotas, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī saglabātu sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem apmēram 6 % (6130 ha) no novada kopējās teritorijas. Lielākā ĪADT ir Ogres ieleja (4,7% no kopējās teritorijas), savukārt viena no populārākajām un atpazīstamākajām teritorijām Latvijā ir Ogres Zilie kalni (1. pielikums).

Ogres novadā kā aizsargājamās dabas teritorijas sastopami dabas parki, dabas liegumi, dabas pieminekļi (aizsargājami koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie veidojumi), mikroliegumi. Īpaši izdalāmas ES kopīgā aizsargājamo teritoriju tīkla Natura 2000 teritorijas.

Ogres ieleja, Natura 2000 teritorija, ir dabas parks (dibināts 2004. gadā), kurā ietilpst dabas liegums *Vērenes gobu un vīksnu audze*. Parka kopējā platība ir 7516 ha. Ogres ieleja ir viena no bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgākajām neregulētu upju ielejām Latvijā biotopu dažādības un savdabības dēļ. Tajā konstatēti 11 ES Biotopu direktīvas 1. pielikuma biotopi, no kuriem 5 ir prioritāri (nogāžu un gravu meži, parkveida pļavas, sugām bagātas atmatu pļavas, sugām bagātas vilkakūlas pļavas, pārmitri platlapju meži), kā arī vienlaikus 15 Latvijā īpaši aizsargājami biotopi. Ogres ieleja ir viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kurā sastopami ļoti reti biotopi – parkveida pļavas un jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju krastos, upju straujtecēs. Sastopamas vairākas tieši Ogres ielejai raksturīgas retas augu sugas (augstais gaiļpiesis, daudzgadīgā mēnesene), kā arī daudzas Latvijā retas īpaši aizsargājamas augu sugas. Teritorijā konstatētas arī vairākas Eiropas direktīvas pielikumos iekļautās augu un dzīvnieku sugas.

Parkam 2008. gadā izstrādāts dabas aizsardzības plāns (līdz 2018. gadam), kas ir saistošs plānošanas dokumentu izstrādē. Parkam nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

Vērenes gobu un vīksnu audze, Natura 2000 teritorija, ir dabas liegums, kas atrodas Madlienas pagastā. Liegums dibināts 1977. gadā, un tā kopējā platība ir 53 ha.

Liegums veidots reti sastopamo gobu un vīksnu audžu un Ogres upes vecupju aizsardzībai un saglabāšanai. Nogāzes pakājē izplūst gruntsūdeņi, veidojot avoksnājus un pārmitras augtenes. Pļavās ir daudz retu augu sugu. Teritorijā sastopami baltmuguras un vidējie dzeņi.

Vērenes purvi, Natura 2000 teritorija, ir dabas liegums, kas atrodas Madlienas pagastā. Liegums izveidots 1999. gadā, un tā kopējā platība ir 1248 ha.

Liegums ir nozīmīga augsto purvu, ieplaku purvos un purvainu mežu aizsardzības teritorija. Liegumā ietilpst 3 augsto purvu teritorijas: Zirnaites, Sivenīcas un Jeiskas purvi, kurus vienu no otra atdala purvaini priežu meži, kā arī lapkoku un jauktu koku meži. Liegumam nav dabas aizsardzības plāna un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

²⁶ Ogres novada attīstības programma 2011. – 2017. gadam; I daļas 1.1.10. sadaļa

Lielie Kangari, Natura 2000 teritorija, ir dabas liegums, un tas atrodas Suntažu pagasta un Ropažu novada Ropažu pagasta teritorijā. Liegums dibināts 1957. gadā, tā kopējā platība ir 1972 ha.

Lielie Kangari ir izcilākais osa valnis Latvijā, kura relatīvais augstums 27 m (78 m vjl.), tā platums 60 - 100 m. Tajā ir sastopama savdabīga veģetācija, retas augu sugas. Teritorijā ietilpst arī Lielo Kangaru ezers un Lielkangaru purvs. Liegumā konstatēta ES Biotopu direktīvas suga - dzeltenā dzegužkurpīte. No ES Biotopu direktīvas biotopiem sastopami neskarti augstie purvi, purvaini meži, skujkoku meži uz osiem.

Liegumam 2007. gadā izstrādāts dabas aizsardzības plāns (līdz 2017. gadam), bet tam nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

Ogres Zilie kalni, Natura 2000 teritorija, ir dabas parks, kas atrodas Ogres pilsētas un Ikšķiles novada teritorijā. Parks dibināts 2004. gadā, tā platība ir 312 ha.

Teritorijas lielāko daļu aizņem Latvijā ļoti rets Biotopu Direktīvas I pielikuma biotops - skujkoku meži uz osiem. Tajā sastopamas 6 aizsargājamas augu sugas, kas raksturīgas mežiem uz osiem vai osveida vaļņiem - meža silpurene, smiltāju esparsete, šaurlapu lakacis, Ruiša pūķgalve, pundurbērzs, pļavas silpurene.

2003. gadā parkam izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2004. līdz 2010. gadam (uzsākta plāna izstrāde nākamajam periodam), bet tam nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

Novada teritorijā ir divi aizsargājami ģeoloģiskie objekti²⁷.

Ogres dolomītu krauja, aizsargājamā platība 3,577 ha, atrodas Ogresgala pagasta teritorijā, un tā ir Daugavas svītas dolomītu atsegums ar daudzām vidusdevona raksturīgāko brahiopodu atliekām.

Līčupes atsegums, aizsargājamā platība 3,283 ha, atrodas Taurupes pagasta teritorijā. Atsegumā ir reti sastopami starpmorēnu nogulumi.

Saskaņā ar Ministru kabineta 20.03.2001. noteikumiem Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem” Ogres novada teritorijā atrodas viens šāda veida aizsargājamais objekts - **Ķeipenes parks**.

Saskaņā ar Ministru kabineta 22.11.2005. noteikumiem Nr. 888 „Noteikumi par aizsargājamām alejām” Ogres novada teritorijā atrodas divas *aizsargājamās alejas* – **Vērenes muižas aleja** (ozolu aleja ap 3,5 km garumā) un **Vatrānes aleja** (ozolu aleja ap 0,4 km garumā).

Pēc spēkā esošo vietējo pašvaldību plānojumu paskaidrojumu rakstiem redzams, ka Ogres novada teritorijā ir izveidoti vairāk nekā 20 dažādu veidu **mikroliegumi** augu un dzīvnieku sugu un meža biotopu aizsardzībai, taču to izvietojums katrā no pagastiem atšķiras.

2007. gada vasarā Ogrē un Ogresgala pagastā veikta **dižkoku** inventarizācija, kuras laikā apsekoti 45 liela izmēra koki: vīksnas, ozoli, priedes, liepas u.c. Inventarizācijas veicēji secināja, ka vairums no apsekotajiem kokiem atbilst dižkoku kategorijai. Saskaņā ar informācijas sistēmā „Īpaši aizsargājami koki” pieejamajiem datiem Ogres novada pagastos aug 82 īpaši aizsargājami koki, kas atbilst dižkoku kategorijai. Lielākā daļa no tiem - 61 - ir parastais ozols, to skaitā 8 parastās priedes, 8 vīksnas, 2 parastās liepas, 2 āra bērzi un 1 Zviedrijas kadiķis. Lielākais vairums dižkoku - 29 - aug Ogresgala pagastā, savukārt Madlienas pagastā - 21 dižkoks un Krapes pagastā - 11 dižkoki.

Jāņem vērā, ka kopumā novada teritorijā pēdējās desmitgadēs nav veikta datu bāzēs esošo dižkoku apsekošana un datu precizēšana.

²⁷ Pēc http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/Geo_site/index.ht/

Attīstības programma neparedz tādu pasākumu vai projektu ieviešanu, kas varētu būtiski pasliktināt vides stāvokli īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

4.2. Meži, purvi un vides aizsardzības prasības meža zemēs²⁸

Cilmiežu dažādība, reljefa formu daudzveidība, nokrišņu daudzuma atšķirības ir radījušas lielu augšņu un veģetācijas daudzveidību. Būtiska loma ainavas veidošanā un saimnieciskajā darbībā ir **mežiem**.

Ogres novada teritorijā meža zemju platības aizņem 52 105,5 ha²⁹ (8. attēls). No kopējās meža zemju platības meža teritorijas aizņem 94,4% jeb 49 217,5 ha, pārējo daļu aizņem purvi, lauces, pārplūduši klajumi, kā arī zeme zem infrastruktūras objektiem. Purvi aizņem 3,3% jeb 1698,1 ha. Meža zemju īpatsvars Ogres novadā ir 52,5%, salīdzinoši Latvijā tas ir 50,2%.

Ogres novada teritorijā no kopējās meža zemju platības 43,5% jeb 22 669,9 ha ir valsts meža zemes un 56,5% jeb 29 435,6 ha citu īpašnieku apsaimniekotās mežu zemes. Valsts meža zemes Ogres novada teritorijā apsaimnieko VAS „Latvijas Valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība.

8. att. Meža zemju sadalījums (ha)

Īpašuma forma	Meži	Purvi	Lauces	Pārplūduši klajumi	Zeme zem infrastruktūras objektiem	Meža zemes kopā
Valsts	20211,5	1638,3	84,6	40,9	694,6	22669,9
Pašvaldības	1144,1	0,1	18,9	0,4	23,9	1187,4
Privāti	27861,9	59,7	277,9	21,6	27,1	28248,2
Kopā	49217,5	1698,1	381,4	62,9	745,6	52105,5

Vismezainākā ir novada ziemeļrietumu, ziemeļaustrumu un dienvidaustrumu daļa (Suntažu, Madlienas, Taurupes, Mazozolu un Meņģeles pagasta teritorija). Pārējā lauku teritorijā starp lauksaimniecībā izmantojamām zemēm ir sastopami mazāki mežu puduri. Vismazāk mežu ir novada centrālajā un dienvidu daļā (Krapes, Lauberes un Ogresgala pagasta teritorija).

Aizsargājamās teritorijas aizņem 6331,7 ha jeb 12,2 % meža zemju platību. Lielākā daļa aizsargājamo teritoriju atrodas privāto mežu īpašnieku mežu zemēs (67,1 % no ĪADT platības). 479 20,6 ha jeb 92% Ogres novada meža zemju nav saimnieciskās darbības ierobežojumu. Mežsaimnieciskā darbība aizliegta 399,4 ha jeb 0,8 % no šo mežu platības, savukārt galvenā cirte aizliegta 962,9 ha vai 1,8% no platības.

Purvi aizņem aptuveni 2,1 % no novada teritorijas, izplatītākie ir zemie zāļu un pārejas tipa purvi. Lielākās purvu platības ir novada dienvidaustrumu daļā - Madlienas un Krapes pagastā. Pēc platības lielākie purvi ir Sivenīcas purvs - 7,5 km² (Madlienas pagasts), Žļaugu purvs - 5,2 km² (Suntažu pagasts), Pečoru purvs - 5,0 km² (Ķeipenes un Madlienas pagasts), Vērenes purvs - 4,8 km² (Madlienas pagasts),

²⁸ Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam; I daļas 1.1.9. sadaļa

²⁹ Valsts meža dienesta informatīvais materiāls "Meža statistika" 2008" (dati uz 01. 01. 2008.)

Gulbju purvs - 4,0 km² (Krapes pagasts), Lielais Sūces purvs - 3,0 km² (Madlienas pagasts) un Ozolēnu purvs - 2,5 km² (Lauberes pagasts)³⁰.

Daļai purvu raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, tāpēc tajos izveidotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Padomju varas gados veiktās izpētes liecina, ka purvos ir nozīmīgi kūdras resursi, kas saimnieciskiem nolūkiem izmantoti samērā maz.

Attīstības programma neparedz tādu pasākumu vai projektu ieviešanu, kas varētu būtiski pasliktināt vides stāvokli mežu un purvu teritorijās, kā arī šo zemju transformāciju lielā apmērā.

³⁰ Pēc A. Kuzmina „Ogres novads”; „Mācību grāmata”, R., 1996

5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Attīstības programmas izstrādes procesā ievērojama uzmanība pievērsta vides kvalitātes un dabas aizsardzības prasību izvērtēšanai. Vides problēmas atspoguļotas dokumenta I daļā „Pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze” 1., 1.4. un 2. sadaļā.

Īsi vides stāvoklis raksturots arī attīstības programmas II daļas „Attīstības stratēģija 2011. - 2017. gadam” 1.4. un 1.8. vizītkartē, bet problēmu risinājumi ir iekļauti stratēģiskajā daļā un „Rīcības plānā 2011. - 2013. gadam”. Uzraudzības kārtība noteikta „Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtībā”.

Izanalizējot attīstības programmas projektu, publiski pieejamo informāciju, kas raksturo vides stāvokli, un citu informāciju, vides pārskata projekta izstrādātājs ir konstatējis galvenās vides problēmas Ogres novada teritorijā un tās ir:

1. Ogres pilsēta:

- Daugavas ūdeņu piesārņojums;
- augsta autotransporta un dzelzceļa satiksmes intensitāte, kas rada gaisa piesārņojumu un troksni, bīstamo kravu pārvadājumu iespējamais risks avāriju gadījumā;
- plūdu riska teritorijas;
- daudzdzīvokļu paneļu māju augstais tehniskais nolietojums;
- nepietiekami attīstīta atkritumu apsaimniekošana;
- procentuāli neliels centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izmantotāju skaits;
- atkarība no veida kurināmā (dabaszāze).

2. Pagastu teritorija:

- augsta satiksmes intensitāte uz autoceļiem A6, P4, P8 un P32 un perspektīvā E22, kā arī bīstamo kravu pārvadājumu iespējamais risks avāriju gadījumā;
- gaisa piesārņojums ar putekļiem;
- augsts inženierkomunikāciju, jo īpaši ūdensapgādes, kanalizācijas tīklu un attīrīšanas iekārtu, tehniskais nolietojums;
- vāji attīstīta atkritumu apsaimniekošana;
- nepietiekami attīstīta tūrisma infrastruktūra;
- piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas.

Vides pārskata sagatavotājs ierosina attīstības programmas I daļas „Pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze” 1.4.5.3. sadaļu „Vides riski” papildināt ar informāciju par Ciemupes polderi, kas uzskatāms par paaugstināta riska teritoriju.

Vislielākie vides riski Ogres novada teritorijā saistās ar iespējamajām izmaiņām ūdensobjektos (upēs un ezeros), jo īpaši - Ogres pilsētā (Daugava un Ogre).

Gadījumā, ja attīstības programma netiek realizēta, paredzams, ka vislielākā negatīvā ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm iespējama Ogres pilsētā un tās apkārtnē.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir definēti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Šajā dokumentā minēti tie dokumenti, kuri ir tieši attiecināmi uz izstrādāto attīstības programmu.

Orhūsas konvencija³¹ "Par pieeju informācijai, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos un vides jautājumu izskatīšanu tiesas ceļā", kura sastāv no trīs daļām:

- 1) pieeja vides informācijai: tiesības iegūt vides informāciju, kas atrodas valsts institūciju, sabiedrisko organizāciju un uzņēmējdarbības organizāciju rīcībā;
- 2) sabiedrības līdzdalība: tiesības iesaistīties ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanas procesā;
- 3) pieeja tiesu varai: tiesības vērsties pret lēmumiem, kas ir pretrunā ar vides vai cilvēktiesību likumdošanu.

UNESCO „Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību”³² definē kultūras un dabas mantojumu un nosaka katras valsts pienākumu nodrošināt kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākamajām paaudzēm.

Riodežaneiro Konvencijas par bioloģisko daudzveidību³³ uzdevumi, kas veicami saskaņā ar tajā ietvertajiem atbilstošajiem nosacījumiem, ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana, tās izmantošana atbilstošos plānos, programmās un politikā un monitoringa veikšana.

Padomes Direktīva 92/43/EEK „Par dabisko savvaļas faunas un floras aizsardzību”³⁴ nosaka kārtību, kādā izveidojams vienots Eiropas ekoloģisko tīkls, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un kura nosaukums ir Natura 2000. Tās mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas faunu un floru Eiropas Savienības esošajā dalībvalstu teritorijā. Direktīva nosaka, ka visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju, kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK³⁵ „mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību, kas:

- a) novērš turpmāku ūdens ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā un nostiprina to, kā arī aizsargā sauszemes ekosistēmas un mitrzes, kas tieši

³¹ Pieņemta 4. „Vide Eiropai” konferencē 1998. gada 25. jūnijā Orhūsas pilsētā Dānijā

³² Pieņemta Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Ģenerālajā konferencē, Parīzē, 1972. gadā

³³ Pieņemta 1992. gada 5. jūnijā Riodežaneiro

³⁴ Pieņemta 21.05.1992. Briselē

³⁵ Pieņemta 2000. gada 23. oktobrī

- atkarīgas no ūdens ekosistēmām, ciktāl tas attiecas uz to vajadzībām pēc ūdens;
- b) veicina ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, pamatojoties uz pieejamo ūdens resursu ilglaicīgu aizsardzību;
- c) ir vērsta uz ūdens vides pastiprinātu aizsardzību un uzlabošanu, tostarp pieņemot īpašus pasākumus, lai pakāpeniski samazinātu prioritāru vielu izplūdes, emisijas un zudumus, kā arī izbeigtu vai pakāpeniski pārtrauktu prioritāru bīstamu vielu izplūdes, emisijas un zudumus;
- d) nodrošina pakāpenisku gruntsūdeņu piesārņojuma samazināšanos un novērš to turpmāku piesārņojumu;
- e) palīdz mazināt plūdu un sausuma sekas, tādējādi palīdzot:
- nodrošināt pietiekamu labas kvalitātes virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu piegādi, kas vajadzīga noturīgai, līdzsvarotai un objektīvai ūdens resursu izmantošanai,
 - ievērojami samazināt gruntsūdeņu piesārņojumu,
 - aizsargāt teritoriālos un jūras ūdeņus, un
 - sasniegt attiecīgu starptautisku nolīgumu mērķus.”

Izvērtējot attīstības programmas projektu, var secināt, ka tajā izvirzītās prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi atbilst visiem augstāk minētajos dokumentos izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Informācija par nacionālas un arī par reģionālas nozīmes plānošanas dokumentiem, tajos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, kas ievēroti attīstības programmas izstrādē un tiešā vai pastarpinātā veidā varētu ietekmēt vides kvalitāti noteiktajā plānošanas periodā, apkopota 7. attēlā.

7. att. Pārskats par izvērtētajiem nacionālas un reģionālas nozīmes plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un prioritātēm attīstības programmas izstrādē

LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030. GADAM	
Prioritāte un stratēģiskais mērķis	Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni
Atjaunojama un droša enerģija. Nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu pašnodrošinājumu un integrējoties ES enerģijas tīklos.	1. Enerģētiskā drošība un neatkarība. 2. Atjaunojamo enerģijas resursu izmantošana un inovācija. 3. Energoefektivitātes pasākumi. 4. Energoefektīva un videi draudzīga transporta politika.
Dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga izmantošana. Būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā	1. Dabas kapitāla pārvaldība. 2. Tirgus instrumentu izveide. 3. Dabas aktīvu kapitalizēšana. 4. Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.
Telpiskās attīstības perspektīva	
Sasniedzamības uzlabošana	1. Transporta infrastruktūras plānošana. 2. Integrētas sabiedriskā transporta sistēmas veidošana.

	3. Autoceļu tīkla attīstība. 4. Sakaru, masu mediju un datu pārraides pieejamības nodrošināšana.
Apdzīvojums	1. Attīstības centru izaugsme (Ogre – reģionālas nozīmes attīstības centrs; Suntaži un Madliena – vietējas nozīmes attīstības centri ³⁶). 2. Pilsētu un lauku mijiedarbība. 3. Attīstības centru funkcionālais tīkls (Ogre – Pierīgas attīstības centra funkcionālā tīkla pilsēta).
Lauku attīstības telpa	1. Efektīva un ilgtspējīga meža resursu izmantošana. 2. Tradicionālo lauksaimniecības nozaru efektivitātes un konkurētspējas stiprināšana, nodrošinot valsts apgādi ar kvalitatīviem un konkurētspējīgiem pārtikas produktiem. 3. Lauku ekonomikas dažādošana, attīstot lauku tūrismu, amatniecību, bioloģisko lauksaimniecību, derīgo izrakteņu ieguvu un būvmateriālu ražošanu, transporta un citu pakalpojumu uzņēmumu attīstību, klasteru veidošanos u.c.
Izcili dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli	1. Ainavu plānošana un dabas aizsardzība. 2. Sabiedrības izglītošana un iesaiste. 3. Teritorijas plānojumos noteikt prasības un nosacījumus sabiedrībai nozīmīgām dabas un kultūrainavu un rekreācijas teritorijām, kas nodrošina piekrastes, ūdensmalu, dabas un kultūras pieminekļu publisku pieejamību un paredz ainaviski nozīmīgu vietu aizsardzību.
NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS	
Vidēja termiņa stratēģiskais mērķis : Izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai.	
Prioritātes:	
<ul style="list-style-type: none"> • izglītots un radošs cilvēks; • uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība; • zinātnes un pētniecības attīstība. 	
Prioritāte	Rīcības virzieni
Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība.	Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana.
Drošas un stabilas attīstības priekšnosacījumi	

³⁶ Pēc „Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums” ; II daļa „Perspektīva”; Rīga, 2007.

Sakārtota uzņēmējdarbības un dzīves telpa.	Izaugsme reģionos: Policentriska attīstība - iespēja reģioniem. Moderna infrastruktūra un pakalpojumi: 1. Attīstību veicinošs energo - nodrošinājums. 2. IKT infrastruktūras un pakalpojumu attīstība un vispārēja pieejamība publiskajiem tīkliem. 3. Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma. 4. Sabiedrisko pakalpojumu (ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana, siltumapgāde u.c.) attīstība. 5. Infrastruktūra un pakalpojumu dažādiem cilvēku darbības veidiem un dzīves stiliem.
Cilvēka labklājības kāpums.	Pieejams mājoklis un sakopta dzīves telpa: 1. Kopta un pieejama kultūrvide un kultūrvēsturiskais mantojums. 2. Saprātīgi izmantota un saglabāta dabas vide.
RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA (2000. – 2020. G.)	
Prioritātes	Attīstības mērķi
<ul style="list-style-type: none"> • Uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstības veicināšana. • “Sasniedzamības” infrastruktūras attīstība. • Ilgtspējīgas un līdzsvarotas telpiskās struktūras attīstība 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurētspējīga tautsaimniecība un labvēlīga uzņēmējdarbības vide. 2. Efektīva sadarbība starp reģiona pašvaldībām, ar pārējiem Latvijas reģioniem un valsts institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmējiem Latvijas kopīgās attīstības un izaugsmes interesēs. 3. Attīstību rosinošas reģiona satiksmes, komunikāciju, informācijas, enerģijas un vides infrastruktūra. 4. Droša, ērta un videi draudzīga reģiona starptautiskā un vietējā sasniedzamība. 5. Augstas kvalitātes veselīga dzīves vide.
RĪGAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA (2005. – 2011. G.)	
Mērķi	Rīcības virzieni
1. Ērta reģiona starptautiskā un vietējā sasniedzamība.	1.1. Transporta un transporta infrastruktūras attīstība. 1.2. Sakaru infrastruktūras attīstība.
2. Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība.	1. Inovāciju paplašināšana uzņēmējdarbībā. 2. Produktivitātes paaugstināšana. 3. Uzņēmējdarbības aktivitātes

	paaugstināšana. 4. Tūrisma attīstība.
3. Augstas kvalitātes dzīves vide.	1. Efektīvas enerģijas un vides infrastruktūras attīstība. 2. Pilsētvides kvalitātes uzlabošana. 3. Daudzveidīga lauku teritoriju attīstība.

Izvērtējot attīstības programmas projektu, var secināt, ka tajā izvirzītās prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi atbilst visiem augstāk minētajos nacionāla un reģionāla līmeņa stratēģiskajos plānošanas dokumentos izvirzītajiem mērķiem un prioritātēm.

7. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS UN TĀS BŪTISKĀKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Attīstības programmā izvēlēta teritorijas attīstības vīzija ir „Ogres novads – cilvēka un dabas harmonija”, un tā kā vadmotīvs saglabāta visās izstrādātā dokumenta daļās. Arī definētais stratēģiskais mērķis („veicināt vidi saudzējošas augstas dzīves kvalitātes ieviešanu”) un ilgtermiņa teritorijas attīstības prioritātes („vidi saudzējoša infrastruktūra” un „atbildīga dabas apsaimniekošana”) akcentē pašvaldības gatavību respektēt iedzīvotāju vēlmi dzīvot kvalitatīvā vidē, nodrošinot dabas un cilvēku radīto vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

Šajā sadaļā izvērtēta attīstības programmā noteikto vidēja termiņa prioritāšu, rīcības virzienu un tiem pakārtoto uzdevumu un projektu/aktivitāšu ietekme uz vides resursiem un kvalitāti, analizējot būtiskākās iespējamās tiešās un netiešās ietekmes, ilglaicīgās un īslaicīgās ietekmes un summāro ietekmi. Novērtējums veikts plānošanas dokumenta kompetences un detalizācijas ietvaros, pieņemot, ka visi paredzētie projekti un aktivitātes tiks ieviestas, ņemot vērā starptautisko un nacionālo normatīvo aktu prasības.

Iespējamais tiešās un netiešās ietekmes uz vidi izvērtējums šajā sadaļā sniegts atbilstoši noteiktajām ilgtermiņa prioritātēm. Šajā vides pārskatā tiešie un netiešie vides aspekti noteikti, izmantojot „EMAS³⁷ ieviešanas rokasgrāmatu pašvaldībām Eiropas Savienībā”³⁸ (8. attēls).

8. att. Tiešo un netiešo vides aspektu klasifikācija

Tiešo vides aspektu klasifikācija		Netiešo vides aspektu klasifikācija	
A -	Izmeši gaisā	A -	Ar produkciju vai precēm saistīti vides aspekti (dizains, projektēšana, attīstība, lietošana, preces pārvēršanās atkritumos)
B -	Notekūdeņi	B -	Kapitālinvestīcijas, aizdevumu piešķiršana un apdrošināšanas pakalpojumi
C -	Atkritumi, to novēršana, otreizēja izmantošana, pārstrāde, transports un noglabāšana	C -	Jauni tirgi
D -	Zemes lietošana un augsnes piesārņojums	D -	Pakalpojumu portfelis, pakalpojumu veidi, pakalpojumu izvēle
E -	Dabas resursu patēriņš (enerģija, izejvielas u.tml.)	E -	Administratīvie un plānošanas lēmumi
F -	Traucēkļi (troksnis, vibrācijas, smakas, putekļi, vizuālais piesārņojums u.tml.)	F -	Produkcijas izvēle, produkcijas portfelis
G -	Transporta jautājumi	G -	Apakšuzņēmēju, līgumslēdzēju un piegādātāju vides sniegums

³⁷ EMAS (eco-management and audit scheme) - Eiropas Savienības Vides pārvaldības un audita sistēma

³⁸ UBC, EMAS Peer Review for Cities Project, 2004

H -	Vides negadījumu un avāriju risks un ar tiem saistītā ietekme uz vidi, kā arī potenciālās avāriju situācijas	H -	Cits
I -	Ietekme uz biodaudzveidību		
J -	Cits		

Tiešās ietekmes var būt šādas:

- 1) tieša, pozitīva (piemēram, jaunu ĪADT izveidošana, savākto atkritumu īpatsvara attiecībā pret nesavākto atkritumu daudzumu palielināšanās, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija, dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšana u.c.);
- 2) tieša, negatīva (piemēram, zemes lietošanas veida maiņa jaunu objektu būvniecībai, elektroenerģijas patēriņa palielināšanās, trokšņu un putekļu daudzuma palielināšanās, avāriju riski, atkritumu daudzuma palielināšanās kādā teritorijā u.c.)

Netiešās ietekmes iedalāmas šādi:

- 1) netieša, pozitīva (piemēram, plānu un programmu, saistošo noteikumu izstrāde, informatīvo materiālu izdošana u.c.);
- 2) netieša, negatīva (piemēram, pārrobežu piesārņojuma ietekme uz vidi).

Vērtējums „**duāla ietekme**” nozīmē to, ka projekta vai aktivitātes realizācija var būt pozitīva un/vai negatīva (piemēram, projekta realizācijas laikā tā ir negatīva vai ar augstu vides risku pakāpi, bet pēc tā realizācijas negatīvā ietekme uz vidi samazinās vai nepastāv).

Attīstības programmā paredzētās darbības pēc to ietekmes **ilguma** var iedalīt:

- 1) īslaicīgās (piemēram, ielu un ceļu, inženierkomunikāciju būvniecība, sezonāla rakstura dabas teritoriju apmeklētāju skaita pieaugums, zemeszemes bojājumi būvdarbu veikšanas vietās u.c.);
- 2) ilglaicīgās (arī paliekošās) ietekmes darbības (piemēram, gaisa piesārņojums ar putekļiem ceļu ar gants segumu joslās, zemes transformācija u.c.).

Ja aktivitātes vai projekta realizācijas plānotais ilgums ir mazāk kā 1 gads, tad tā ietekme uzskatāma par īslaicīgu.

Katrs rīcības plānā 2011. - 2013. gadam iekļautais projekts vai aktivitāte izvērtēti atbilstoši augstāk norādītajiem vides aspektiem, plānotajam termiņam, kā arī ietekmes veida - tiešs, netiešs vai duāls.

Lai nodrošinātu iespējami vienkāršāku projekta vai aktivitātes ietekmes uz vidi vērtējuma pārskatāmību, tas veikts atbilstoši noteiktajām ilgtermiņa prioritātēm (9. - 15. attēls).

Lai informācija būtu vieglāk uztverama, ietekmes uz vidi stāvokļa raksturošanai izmantotas dažādas krāsas (zaļa - tieša ietekme, oranža - netieša ietekme, violeta - duāla ietekme). Lai nodrošinātu vides pārskata un attīstības programmas saskaņotību, iespēju tās savstarpēji salīdzināt, vērtējumā saglabāta „Rīcības plānā 2011. - 2013. gadam” izveidotā numerācija.

**9. att. 1. ilgtermiņa prioritātes „Efektīva un moderna pārvalde”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1.2.1.1.	Plāna izstrāde pārvaldes darbinieku apmācībām	E	Netieša, pozitīva	Nepieciešama vides speciālistu iesaistīšana plāna izstrādē
1.2.1.2.	Kursi pašvaldības administrācijas un iestāžu darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanai savā specialitātē	E	Netieša, pozitīva	Ieteicama vides pārvaldības pamatu iekļaušana mācību saturā
1.3.1.1.	Dalība LPS, Rīgas plānošanas reģiona un citu pašvaldības darbību regulējošu institūciju aktivitātēs	E	Netieša, pozitīva	Jānodrošina aktīva pašvaldības dalība augstāka līmeņa plānošanas dokumentu izstrādē
1.3.2.2.	Pašvaldības sadarbība ar ārvalstu partneriem	E	Netieša, pozitīva	Iespējama sadarbības partneru (pašvaldību) vides pārvaldības sistēmu analīze un labās prakses piemēru integrācija pašvaldības darbā
3.1.2.1.	Elektroniskās iedzīvotāju aptaujas	E	Netieša, pozitīva	Jāveicina sistemātiska iedzīvotāju viedokļu noskaidrošana par vides jautājumiem
3.1.3.1.	Informācijas koordinācija starp NVO, interešu grupām, iedzīvotājiem un pašvaldību	E	Netieša, pozitīva	Vēlams pašvaldības un vides NVO savstarpēja darbības koordinācija

**10. att. 2. ilgtermiņa prioritātes „Daudzveidīga un inovatīva ekonomika”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1.1.1.1.	Ogres novada uzņēmējdarbības attīstības plāna izstrāde	E	Netieša, pozitīva	Jānodrošina iespējamo vides risku savlaicīga izvērtēšana
1.1.2.1.	Ogres novada saistošo noteikumu par nodokļu un	E	Netieša, pozitīva	Iespējamās nodokļu un nodevu atlaižu

	nodevu atlaižu piemērošanu izstrāde			piemērošana uzņēmumiem, kuru saimniekošana nodrošina augstu vides kvalitātes standartu ievērošanu
1.1.4.2.	OBII ēkas rekonstrukcija, izmantojot PPP modeli	A, B, G	Netieša, pozitīva	Ieteicama videi draudzīgu un energoefektīvu materiālu izmantošana
1.1.5.2.	Uzņēmēju iesaistīšana novada teritorijas plānošanas dokumentu izstrādē	E	Netieša, pozitīva, ilgtermiņa	Savlaicīga uzņēmēju informēšana par augstas vides kvalitātes nodrošināšanai nepieciešamajiem pasākumiem
1.1.6.1.	Novada tūrisma attīstībai esošo un nepieciešamo resursu izvērtējums	E	Netieša, pozitīva	Nepieciešama vides speciālistu iesaistīšana tūrisma attīstības koncepcijas izstrādē
1.2.2.2.	Atbalsts novada profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalībai praksēs ārvalstīs	E	Netieša, pozitīva	Prakšu vietu nodrošināšana topošajiem vides un tai radniecīgu nozaru speciālistiem
1.3.2.1.	Sadarbība ar uzņēmumiem Latvenergo, Latvijas Gāze, Lattelekom, u.c. novada infrastruktūras plānošanā	D, E	Netieša, pozitīva	Ieteicama vides speciālistu iesaistīšana plāna izstrādē
2.1.1.2.	Elektroenerģijas jaudu palielināšana Ogres industriālajā teritorijā	E	Tieša, negatīva	Palielināsies kopējais patērētās elektro - enerģijas daudzums. Iespējama gala patērētāju energo - efektivitātes pasākumu realizācija, lai nodrošinātu racionālu enerģijas patēriņu
2.1.1.4.	Projekta „Pašvaldības autoceļu Jaunliepiņas - Dzintari 2,03 km posma seguma atjaunošana, Madliena - Grendeles 0,8 km posma rekonstrukcija, Putriņas - Gretes 0,4 km posma rekonstrukcija" izstrāde un ieviešana	E, F, G	Duāla	Ilgtermiņā projekts vērsts uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu piesārņojuma mazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu; īstermiņā ietekme tieša, negatīva

2.1.1.5.	Pievadceļu un komunikācijas infrastruktūras izbūve uz/no ražošanas objektiem	E, F, G	Duāla	Ilgtermiņā aktivitāte vērsta uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu piesārņojuma mazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu; īstermiņā ietekme tieša, negatīva
2.1.2.1.	Priekšlikumu sagatavošana teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem	E	Netieša, pozitīva	Aktivitātes rezultāts ir izstrādāti vides kvalitātes nosacījumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos
3.2.1.1.	Veicināt uzņēmumu sadarbību ar zinātniskām institūcijām, augstskolām un nozaru asociācijām	A, B, C, D, E, F, G, I	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Aktivitātes rezultātā iespējama vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešana ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesā
3.2.3.1.	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes saglabāšana lauksaimnieciskajai ražošanai	D, I	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Aktivitāte nodrošinās līdzsvara saglabāšanu starp esošajām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un dabas vidi
3.2.3.3.	Inovāciju un ražošanas modernizācijas lauksaimniecībā un mežsaimniecībā popularizēšana	D, F	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Iespējama augstas pievienotās vērtības produktu ražošana, racionāli izmantojot nepieciešamos resursus
3.2.3.4.	Netradicionālās lauksaimniecības attīstības veicināšana	D, I	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Aktivitāte veicinās bioloģisko saimniecību attīstību
3.2.4.1.	Ekonomiskā pamatojuma derīgo izrakteņu ieguvei pašvaldībai piederošajās zemēs izstrāde	E	Tieša, pozitīva	Nepieciešams vides aspektu izvērtējums un vides speciālistu piesaiste, izstrādājot minēto dokumentu
3.3.1.3.	„Zilo kalnu” tūrisma infrastruktūras izveide	C, D, I	Duāla	Jānodrošina precīza dabas aizsardzības plānu, normatīvo aktu un institūciju izsniegto nosacījumu ievērošana būvniecības procesā
3.3.1.4.	Ūdens tūrisma infrastruktūras izveide dabas parkā „Ogres ieleja”	C, D, I	Duāla	Jānodrošina precīza dabas aizsardzības plānu, normatīvo aktu un institūciju izsniegto nosacījumu ievērošana būvniecības procesā
3.3.1.5.	Izveidot videi draudzīga tūrisma piedāvājumu	I	Tieša, pozitīva	Aktivitāte nodrošinās bioloģiskās daudz - veidības saglabāšanu

**11. att. 3. Ilgtermiņa prioritātes „Vidi saudzējoša infrastruktūra”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1.1.6.2.	Rīcības plāna siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa samazināšanai pašvaldības infrastruktūrā izstrāde	E	Tieša, pozitīva	Nepieciešama enerģētisko resursu patēriņa samazinājuma periodiska izvērtēšana
1.2.1.2.	Kursi pašvaldības komunālo pakalpojumu jomā strādājošo kvalifikācijas paaugstināšanai savā specialitātē	E	Netieša, pozitīva	Ieteicama vides pārvaldības pamatu iekļaušana mācību saturā
2.1.1.2.	Brīvības ielas Ogrē rekonstrukcija (papildus veikt tehniskā projekta izmaiņas)	E, F, G	Duāla	Ilgtermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzla - bošanu, putekļu piesārņojuma mazi - nāšanu, satiksmes un gājēju drošības uzla - bošanu; Īstermiņā ietekme tieša, negatīva
2.1.1.3.	Tīnūžu un Brīvības ielas rekonstrukcija	E, F, G	Duāla	
2.1.2.1.	Liepu ielas Lauberes ciemā rekonstrukcija	E, F, G	Duāla	
2.1.2.4.	Dārza un Liepu ielas Madlienas ciemā vienkāršotā rekonstrukcija	E, F, G	Duāla	
2.1.2.5.	Madaru ielas Madlienā vienkāršotā rekonstrukcija	E, F, G	Duāla	
2.1.2.6.	Upes ielas seguma remonts, Lobes ciemā, Krapes pagastā	E, F, G	Duāla	
2.1.2.8.	Saules ielas, Ziedu ielas, Melderu ielas, Akas ielas Ķeipenes ciemā vienkāršotā rekonstrukcija	E, F, G	Duāla	
2.1.2.9.	Bērzu ielas Taurupes ciemā remonts	E, F, G	Duāla	
2.1.2.10.	Upes prospekta Ogrē remonts	E, F, G	Duāla	
2.1.2.11.	Mālkalnes prospekta Ogrē tehniskā projekta izstrāde	E, F, G	Duāla	

2.1.2.12.	Krasta ielas Ogrē labiekārtošanas projekta izstrāde	E, F, G	Duāla	
2.1.2.13.	J. Čakstes prospekta Ogrē rekonstrukcijas projekta izstrāde un ieviešana	E, F, G	Duāla	
2.1.2.14.	Dārza ielas Ogrē rekonstrukcijas projekta izstrāde un ieviešana	E, F, G	Duāla	
2.1.2.15.	Vidus prospekta ielas seguma Ogresgalā atjaunošana	E, F, G	Duāla	
2.1.3.1.	Zinību ielas Ogrē rekonstrukcijas I un II kārtā	E, F, G	Duāla	Ilgtermiņā projekts vērsts uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu; īstermiņā ietekme tieša, negatīva
2.1.5.2.	Satiksmes organizācijai neatbilstošu sabiedriskā transporta pieturvietu rekonstrukcija	G, J	Tieša, pozitīva	Projekts vērsts uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu
2.1.5.3.	Autoostas un tās laukuma rekonstrukcija Madlienas ciemā	G, H	Duāla	Ilgtermiņā projekts vērsts uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu, avāriju risku samazināšanu; īstermiņā ietekme tieša, negatīva
2.1.6.1.	Veloceliņu tīkla un velo novietņu izveide novada teritorijā	E	Netieša, pozitīva	Aktivitātes rezultāts ir velo infrastruktūras vidēja termiņa plāns; ieteicama vides un veselības speciālistu iesaistīšana velo infrastruktūras attīstības plāna izstrādē
2.1.6.2.	Veloceliņa Rīgas ielā, Ogrē, izbūve	E, G	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz veselīga dzīves veida veicināšanu
2.1.6.2.	Velo novietņu ierīkošana pie pašvaldības pakalpojumu sniegšanas ēkām	E, G		

2.2.1.1.	Ūdensapgādes tīkla izbūve d/s "Lašupes" un tā savienošana ar Ogres pilsētas ūdensapgādes tīklu	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu prasībām atbilstoša, kvalitatīva dzeramā ūdens piegādes nodrošināšanu iedzīvotājiem un pazemes ūdeņu aizsardzību
2.2.1.2.	Ūdensapgādes tīkla būvniecība un ūdens ņemšanas vietas sakārtošana Krapes ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.3.	Ūdens ņemšanas vietas sakārtošana un jauna ūdensvada tīkla izbūve Lobē, Krapes pagastā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.4.	Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija Meņģeles ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.5.	Jauna artēziskā urbuma būvniecība un ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija Taurupes ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.6.	Madlienas ciema ūdensapgādes infrastruktūras rekonstrukcija	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.7.	Ūdensapgādes tīklu ierīkošana, aktivitātes kvalitatīva dzeramā ūdens piegādes nodrošināšanai un ūdens resursu aizsardzībai Suntažu ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.8.	Ūdens ņemšanas vietas sakārtošana un ūdensapgādes tīklu ierīkošana Lauberes ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.9.	Ūdens apgādes tīklu izbūve Ķeipenes ciemā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.1.10.	Ūdens ņemšanas vietas sakārtošana un ūdensapgādes tīklu izbūve Ciemupē	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	

2.2.2.1.	Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija ar daļēju kanalizācijas tīklu izbūvi vai rekonstrukciju Ķeipenes, Lauberes, Meņģeles, Madlienās, Suntažu, Ciemupes, Taurupes, Krapes un Lobes ciemos	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pazemes un virszemes ūdeņu aizsardzību
2.2.2.2.	Līčupes ciema notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.2.3.	Juglas ciema notekūdeņu attīrīšanas ietaišu būvniecība	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.2.4.	Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu būvniecība apdzīvotajā vietā Upespils, Suntažu pagastā	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.2.5.	Kanalizācijas tīkla izbūve d/s „Lašupes”, savienojot to ar Ogres pilsētas kanalizācijas tīklu	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.2.6.	Plāteres un Zādzenes kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija	B	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.2.3.1.	Pašvaldības teritorijā esošo artēzisko urbumu apzināšana	E	Netieša, pozitīva	Nepieciešama priekšlikumu sagatavošana neizmantoto artēzisko urbumu aizsardzības pasākumu veikšanai
2.3.1.1.	Sadzīves atkritumu "izgāztuves „Ķilupe" rekultivācija	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu prasībām atbilstoši rekultivētu atkritumu izgāztuvju izveidošanu
2.3.1.2.	Sadzīves atkritumu izgāztuves "Pinkas" rekultivācijas projekta sagatavošana un ieviešana	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.3.1.3.	Sadzīves atkritumu izgāztuves „Lapsukalni” rekultivācijas projekta sagatavošana un ieviešana	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.3.3.1.	Pilna cikla atkritumu šķirošanas stacijas būvniecība	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz noglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu

2.3.3.2.	Šķirotu atkritumu savākšanas laukuma Madlienas pagastā izbūves tehniskā projekta izstrāde un tā ieviešana	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	un otrreizējai pārstrādei izmantojamo atkritumu daudzuma palielināšanos
2.3.3.3.	Izveidot atkritumu dalītās vākšanas punktus Suntažos, Lauberē, Ūķeipenē, Taurupē, Krapē, Meņģelē, Līčupē, Ogresgalā un Ciemupē.	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.3.4.2.	Izveidot kopēju datu bāzi (sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju) par mājāsaimniecību noslēgtajiem/ neslēgtajiem līgumiem un atbilstoši saistošiem noteikumiem panākt mājāsaimniecību radīto atkritumu izvešanu	C	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Aktivitāte veicinās nesankcionēti noglabāto atkritumu daudzuma samazināšanos un palielināsies atkritumu radītāju skaits, kuri noslēguši līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju
2.4.1.1.	Lauberē ciema siltumtrašu un siltummezglu rekonstrukcija	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma ražošanas un pārvades efektivitātes paaugstināšanu
2.4.1.2.	Madlienas ciema centralizētās siltumapgādes sistēmas un individuālo siltummezglu rekonstrukcija	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.4.1.3.	Pakāpeniska nolietoto siltumapgādes trašu nomaiņa Ogres pilsētā	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.4.4.1.	Madlienas pagasta pārvaldes ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības īpašumā esošajās ēkās
2.4.4.2.	Ogres novada pašvaldības administrācijas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.4.4.3.	P/a „Dziednīca” ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	

2.6.1.2.	Ķeipenes pagastā esošo pašvaldības dzīvojamo ēku „Kalnāji”, „Viļņi” un „Dzelzeļa stacija” energoefektivitātes paaugstināšana	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.5.1.1	Jaunās Ogres pilsētas kapsētas izbūves tehniskā projekta izstrāde un kapu teritorijas ierīkošana	C, D	Duāla	Nepieciešama kapsētas apsaimniekošanas procesā radīto atkritumu apsaimniekošanas plāna un vides monitoringa izstrāde
2.5.3.3.	Ogres parka labiekārtojuma tehniskā projekta izstrāde un teritorijas rekonstrukcija	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīves veida popularizēšanu
2.5.3.4.	Skvēra Ogrē, Brīvības ielā pie Tīnūžu ielas rekonstrukcija	J		
2.5.4.1.	Loka šaušanas stadiona izveide Lauberes pagastā	J	Tieša, pozitīva	
2.5.5.1.	Peldvietas labiekārtošanas projekta izstrāde un peldvietas labiekārtošana	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
2.5.6.1.	Pašvaldības teritorijā esošo vidi degradējošo objektu sakārtošana, nojaukšana vai teritorijas rekultivēšana	F	Tieša, pozitīva	Aktivitāte vērsta uz vides vizuālā piesārņojuma samazināšanu
3.1.1.1.	Projektu konkurss iedzīvotājiem apkārtējās vides labiekārtošanā	J	Tieša, pozitīva	Aktivitāte vērsta uz iedzīvotāju līdzdalības paaugstināšanu apkārtējās vides veidošanā
3.1.2.1.	Dalība citu institūciju organizētajās vides kvalitātes paaugstināšanas aktivitātēs un atbalsts iedzīvotāju līdzdalībai pašvaldības un dažādu interešu grupu organizētajos apkārtējās vides sakopšanas un labiekārtošanas pasākumos	J	Tieša, pozitīva	

**12. att. 4. ilgtermiņa prioritātes „Konkurētspējīga izglītība un sports”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1.1.6.3.	VPII „Sprīdītis” rotaļu laukuma vides pilnveide	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Ieteicama videi draudzīgu materiālu izmantošana bērnu rotaļu laukuma izveidē
1.2.5.2.	Atbalstīt karjeras izglītības programmu nodrošinājumu izglītības sistēmā	H	Netieša, pozitīva	Vēlama informācijas par vides un ar to saistīto jomu speciālistu karjeras iespējām pieejamība
1.2.6.2.	Ogres novada pedagogu metodisko izstrādņu skate	H	Netieša, pozitīva	Nepieciešams atbalsts dabas zinātņu metodisko materiālu izstrādei sadarbībā ar augstākajām mācību iestādēm
2.1.1.2.	Madlienas vidusskolas energoefektivitātes paaugstināšana	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs
2.1.1.3.	Jaunogres vidusskolas energoefektivitātes paaugstināšana	E		
2.1.1.4.	Ogres 1.vidusskolas energoefektivitātes paaugstināšana	E		
2.1.1.5.	Ogres Valsts ģimnāzijas energoefektivitātes paaugstināšana	E		
2.1.1.6.	Daļēja logu un durvju nomaiņa Madlienas vidusskolā	E		
2.1.1.7.	Fiziski novecojušo virtuves elektroiekārtu nomaiņa Madlienas vidusskolā	E		
2.1.2.2.	Ogres 1.vidusskolas 2. korpusa jumta renovācija un ēkas siltināšana	E		

2.1.1.8.	KPFI projekts „Kompleksi risinājumi siltumnīcas efekta gāzu emisiju samazināšanai Ogres Amatniecības vidusskolas ēkās”	E		
2.1.1.9.	Ogres Basketbola skolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	E		
2.1.1.10.	ERAF „Investīcijas Ogres Profesionālās vidusskolas infrastruktūras uzlabošanā un mācību aprīkojuma modernizācijā”; KPFI „Ogres Profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcas renovācija atbilstoši augstām energoefektivitātes prasībām un izmantojot videi draudzīgus būvniecības materiālus un izstrādājumus”	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības profesionālajās un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs
2.1.1.11.	Ogres Mūzikas skolas energoefektivitātes paaugstināšanas tehniskā projekta izstrāde	E		
2.1.3.6.	Ogresgala pamatskolas sporta laukuma renovācija un inventāra iegāde	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz mācību vides kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīves veida popularizēšanu
2.2.1.1.	Madlienas vidusskolas centrālapkures sistēmas 1.stāva rekonstrukcija	G		
2.2.1.2.	Suntažu vidusskolas sporta zāles sanitāro mezglu remonts	G		
2.2.1.3.	Jaunogres vidusskolas dušas telpu un ģērbtuvju renovācija	G	Netieša, pozitīva	Realizētie projekti nodrošinās sanitāri higiēnisko normu ievērošanu vispārējās izglītības iestādēs
2.2.2.5.	Taurupes vidusskolas sanitāro mezglu renovācija	G		
2.2.2.6.	Suntažu vidusskola sanitāro mezglu remonts	G		
2.2.2.7.	Mazozolu pamatskolas ēdināšanas bloka remonts	G		

2.2.2.1.	VPII „Dzīpariņš” sanitāro mezglu un ēdināšanas bloku remonts	G	Netieša, pozitīva	Realizētie projekti nodrošinās sanitāri higiēnisko normu ievērošanu vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs
2.2.2.2.	VPII „Taurenītis” virtuves bloka renovācijas projekta izstrāde un ieviešana	G		
2.2.2.4.	VPII „Zelta sietiņš” virtuvju remonts grupās	G		
2.2.3.1.	Zibensnovedēja uzstādīšana VPII „Cīrulītis”	H	Tieša, pozitīva	Projekti vērsti uz drošības paaugstināšanu un iespējamo avāriju risku novēršanu vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs
2.2.3.2.	Ugunsdzēsības signalizācijas ierīkošana VPII "Taurenītis" (otrā kārtā)	H		
2.2.3.3.	Ugunsdzēsības signalizācijas ierīkošana Suntažu vidusskolā	H	Tieša, pozitīva	Projekti vērsti uz drošības paaugstināšanu un iespējamo avāriju risku novēršanu vispārējās izglītības iestādēs
2.2.3.4.	Zibensnovedēja uzstādīšana, ugunsdrošības un apsardzes sistēmas atjaunošana Mazozolu pamatskolā	H		
2.2.3.5.	Ogres novada Bērnu un jauniešu centra video novērošanas sistēmas ierīkošanas projekta izstrāde un ieviešana	H	Tieša, pozitīva	Projekti vērsti uz drošības paaugstināšanu un iespējamo avāriju risku novēršanu profesionālajās un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs
2.2.3.6.	ERAF „Investīcijas Ogres Profesionālās vidusskolas infrastruktūras uzlabošanā un mācību aprīkojuma modernizācijā”	H		
3.3.7.1.	Aktīva dalība projektos "Baltijas jūra", "Izzini mežu", "Mammadaba"	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz bērnu un jauniešu iekļaušanos vides izglītības procesā
3.3.7.3.	Vides un ekonomiskās izglītības programmas integrēšana skolas īstenotajās programmās	J	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Aktivitātes plānotas, lai bērniem un jauniešiem sniegtu padziļinātu izpratni par dabu un apkārtējo vidi
4.2.2.5.	Vides sakopšanas un labdarības pasākumu īstenošana	J	Tieša, pozitīva	Aktivitātes nodrošinās bērnu un jauniešu līdzdalību apkārtējās vides sakopšanā

**13. att. 5. ilgtermiņa prioritātes „Kvalitatīva un pieejama kultūrvide”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
2.1.1.1.	Ogres vēstures un mākslas muzeja būvniecības projekta ieviešana	D, E	Duāla	Muzeja būvniecība plānota pilsētas zaļajā zonā, bet atbilstoši „ekomājas” izveides principiem, līdz ar to perspektīvā ietekme uz vidi būs pozitīva
2.1.1.2.	Projekta „Suntažos estrādei būt” ieviešana	J	Tieša pozitīva	Projekti vērsti uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu
2.1.1.3.	Taurupes estrādes rekonstrukcija	J	Tieša pozitīva	
2.2.2.1.	Ugunsdzēsības un apsardzes drošības signalizācijas ierīkošana Madlienas kultūras namā	H	Tieša pozitīva	Projekts vērsts uz drošības paaugstināšanu un iespējamo avāriju risku novēršanu iestādē
3.3.1.2.	Konkursa „Ogres novada zīmols” organizēšana	H	Netieša pozitīva	Ieteicama Ogres novada dabas vērtību iekļaušana (interpretācija) zīmola veidošanā
3.3.5.1.	Kultūrvēsturisko vērtību aktualizācija tūrisma un kultūras projektu ietvaros	H	Netieša pozitīva	Jāizvērtē Ogres novada dabas vērtību iekļaušanu tūrisma un kultūras projektos, saskaņojot to

				ar izstrādā - tajiem dabas aizsardzības plāniem un ievērojot normatīvo aktu prasības
--	--	--	--	--

**14. att. 6. ilgtermiņa prioritātes „Veselīga un sociāli atbalstīta sabiedrība”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
2.1.3.1..	Saules paneļu uzstādīšana karstā ūdens sagatavošanai pansionātā „Madliena”	E	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz racionālu enerģētisko resursu izmantošanu un siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības īpašumā esošajās ēkās
2.1.3.2.	Sociālās mājas „Doktorāts” rekonstrukcija	E		
2.1.3.3.	Sociālo dzīvojamo māju Indrānu ielā, Ogres pilsētā energoefektivitātes paaugstināšana	E		
3.1.2.1.	Nometņu organizēšana sociālā riska grupu bērniem un jauniešiem	H	Netieša, pozitīva	Vēlama ar vides aizsar - dzību saistītu jautājumu integrācija nometņu programmās
4.1.2.1.	Sabiedrības veselības speciālista darba organizācijas nodrošināšana novadā	H	Netieša, pozitīva	Ieteicams pasākumos par veselības aizsardzības jautājumiem iekļaut informāciju par to saistību ar apkārtējās vides kvalitāti

**15. att. 7. ilgtermiņa prioritātes „Atbildīga dabas apsaimniekošana”
būtiskākie vides aspekti**

Nr.	Projekta nosaukums/aktivitāte	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Secinājumi un ieteikumi vides aspektu integrācijai un iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1.1.1.2.	Pilotprojekta EMAS sertifikāta iegūšanai ieviešana	E	Netieša, pozitīva	Tieša, pozitīva ietekme uz vidi būs konkrētajai iestādei vai pašvaldības uzņēmumam
1.1.2.1.	Ainavu kopšanas un apzaļumošanas noteikumu izstrāde	J	Tieša, pozitīva, ilgtermiņa	Izdotie saistošie noteikumi nodrošinās ainavu aizsardzību novada teritorijā
1.1.3.1.	Pētījuma par Ogres novada kūrortzonu noteikšanu veikšana	H	Netieša, pozitīva	Nepieciešama vides speciālistu iesaistīšana pētījuma veikšanā
2.1.1.1.	Civilās aizsardzības plāna sadaļas par bīstamo kravu transportēšanu ar autotransportu ap pilsētu izstrāde	G, H	Duāla	Izstrādātā plāna realizācija samazinās iespējamās vides riskus pilsētā un draudus cilvēku veselībai, bet paaugstinātas bīstamības situācijas saglabāsies bīstamo kravu transportēšanas joslās
2.1.1.2.	Rīcības plāna par savlaicīgu iedzīvotāju informēšanu par bīstamo vielu noplūdi no dzelzceļa kravām izstrāde	G, H	Duāla	Izstrādātā plāna realizācija samazinās draudus cilvēku veselībai un ļaus iespējami īsākā laika posmā veikt nepieciešamos

				pasākumus avāriju gadījumā
2.2.1.1.	Ogres pilsētas gaisa kvalitātes monitoringa, izmantojot bioindikācijas metodi uzsākšana	A	Tieša, pozitīva	Gaisa kvalitātes monitoringu pasākumu veikšana jānodrošina ilgtermiņā
2.2.1.2.	Ceļu satiksmes radītā trokšņa novērtējuma uz autoceļa A6 un dzelzceļa Ogres pilsētas teritorijā veikšana	F	Tieša, pozitīva	Pēc trokšņu novērtējuma pabeigšanas nepieciešams izstrādāt konkrētu pasākumu plānu šī piesārņojuma veida novēršanai
2.2.2.1.	Plāna CO ₂ emisijas samazināšanai izstrāde	E		
2.2.2.2.	Tehniskās dokumentācijas pašvaldības ēku un būvju energoefektivitātes paaugstināšanai sagatavošana	E	Netieša, pozitīva	Tiešu, pozitīvu ietekmi uz vidi ilgtermiņā nodrošinās plāna realizācija
3.1.1.1.	ĪADT infrastruktūras izveide saskaņā ar Dabas aizsardzības plāniem	I	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	ĪADT infrastruktūra jāveido tā, lai samazinātu augsnes eroziju, eitrfo piesārņojumu, optimizētu apmeklētāju plūsmu nolūkā saglabāt dabas vērtības un novirzīt apmeklētājus uz mazāk jutīgām teritorijām
3.1.2.1.	Sarunu procedūras ar atbildīgajām valsts institūcijām par pašvaldības teritorijā esošo ĪADT apsaimniekošanas un uzraudzības sistēmas izveidi	E	Netieša, pozitīva	Pozitīvu ietekmi uz vidi nodrošinās apsaimniekošanas un uzraudzības sistēmas ieviešana
3.1.3.1.	Informācijas par	J	Tieša,	Aktivitātes

	NATURA 2000 teritoriju sagatavošana un tās izvietošana dabā		pozitīva	nodrošinās ĪADT un citu novada teritorijā esošo dabas objektu apmeklētāju informētību. Veidojot objektus ĪADT ieteicams izmantot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vienoto stilu
3.1.3.2.	Izgatavot informatīvos materiālus par novada dabas pieminekļiem un rekreācijas teritorijām	J	Tieša, pozitīva	Informatīvo materiālu izplatīšanā ieteicams iesaistīt izglītības iestādes
4.1.2.1.	Vides komunikācijas plāna izstrāde	E	Netieša, pozitīva	Vides komunikācijas plāna izstrādē un tā ieviešanā nepieciešams iesaistīt NVO, vides aktīvistus un izglītības iestādes
4.1.2.2.	Konkursa par sakoptāko īpašumu novadā un videi draudzīgu saimniekošanu (gan pilsētā, gan pagastos) organizēšana	J	Tieša, pozitīva, ilgtermiņa	Ieteicama labās prakses saimniekošanas piemēru popularizēšana mājas lapā un laikrakstā
4.1.2.3.	Izglītojošu pasākumu par vides jautājumiem organizēšana	J	Tieša, pozitīva	Nepieciešams izstrādāt vidēja termiņa izglītojošu pasākumu plānu

Summārās ietekmes

Nemot vērā veikto izvērtējumu, secināms, ka:

- 1) lielākā daļa rīcības plānā iekļauto projektu un aktivitāšu dos tiešu vai netiešu, pozitīvu ietekmi uz vidi;
- 2) plānotie projekti un aktivitātes nepasliktinās vides stāvokli novada teritorijā;
- 3) kopumā uzlabosies iedzīvotāju dzīves kvalitāte un veselība.

8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Attīstības programmā ir akcentēta augstas vides kvalitātes saglabāšana, tas atspoguļojas visās četrās izvērtētā dokumenta daļās. Būtiski atzīmēt, ka īpaša uzmanība dokumentā pievērsta sabiedrības informēšanas un līdzdalības pasākumiem.

Pašvaldībai ir apstiprināta vides koncepcija, taču ieteicama tās pārskatīšana un aktualizēšana atbilstoši esošajai sociāli ekonomiskajai situācijai valstī un pašvaldībā.

Dokumentā atrodama informācija par vides monitoringa pasākumiem atsevišķās jomās, taču nākotnē būtu jāizvērtē kompleksas vides monitoringa sistēmas ieviešana pašvaldībā.

Izvērtējot pašvaldības mājas lapā pieejamo informāciju par vidi, šī dokumenta izstrādātājs ierosina to sistemātiski papildināt un arī paplašināt.

Lai realizētu kā attīstības programmā, tā vides koncepcijā plānotos pasākumus un aktivitātes, nodrošinātu savlaicīgu monitoringa pasākumu veikšanu jau izstrādātajiem plānošanas dokumentiem (teritoriju plānojumiem), jāizvērtē, vai pašvaldības rīcībā esošie resursi (finanšu, cilvēku u.c.) ir pietiekami.

9. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Attīstības programmā nav paredzēta alternatīvu scenāriju attīstība - programmas izstrādātājs nepiedāvā dažādus rīcības plānus. Par vienīgo alternatīvu var uzskatīt „nulles” alternatīvu, kā rezultātā attīstības programma netiek izstrādāta (vai apstiprināta). Taču šādā situācijā pašvaldība nonāk pretrunā ar starptautiskajos un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajiem pašvaldību pienākumiem, tiesībām un uzdevumiem, tai skaitā ar vides aizsardzības interesēm, jo sevišķi - ĪADT.

„Nulles” alternatīvas gadījumā pasliktinātos ne tikai vides stāvoklis novada teritorijā, bet pašvaldība arī zaudētu iespēju piesaistīt ievērojamus finanšu līdzekļus, tai skaitā vides stāvokļa un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Konsultējoties ar attīstības programmas izstrādātāju, konstatēts, ka izstrādes procesā grūtības sagādājis tas, ka pašreizējā novadā ietilpstošajās pašvaldībās nav bijusi nodrošināta sistemātiska datu vākšana par sociālekonomisko un vides situāciju attiecīgajā teritorijā. Šī iemesla dēļ daļa datu ir fragmentāra un nav izmantojama kopējās situācijas raksturošanai un analīzei, jo īpaši tas attiecas uz komunālo saimniecību.

Nelielas grūtības radīja tas, ka valsts institūciju publiskotajos dokumentos un pārskatos atsevišķi nosaukumi minēti līdzīgi (piemēram, Pļaviņu – Daugavpils un Pļaviņu – Daugavas svīta).

Pašvaldību attīstības dokumentu un to vides pārskatu sagatavošanu atvieglotu vienotas informācijas par starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem kopsavilkuma veidā sagatavota informācija Vides ministrijas mājas lapā.

10. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kopumā attīstības programma neparedz tādas darbības, kas tieši negatīvā veidā ietekmētu ĪADT. Attīstības programma paredz plānotās aktivitātes un projektus veikt atbilstoši izstrādātajiem dabas aizsardzības plāniem un normatīvo aktu prasībām, līdz ar to dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav paredzēti.

Kārtību, kādā privātas un juridiskas personas kompensē videi nodarīto kaitējumu, nosaka spēkā esošie normatīvie akti.

11. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Ogres novads atrodas valsts centrālajā daļā. Attīstības programmā nav paredzēta tādu ražošanas zonu vai atsevišķu projektu realizācija, kas varētu radīt tiešu un negatīvu pārrobežu piesārņojuma ietekmi uz vidi.

Gadījumā, ja pašvaldības teritorijā perspektīvā tiktu plānota nozīmīga rūpnieciskās vai lauksaimnieciskās ražošanas komercsabiedrības darbība, tad būtu jāņem vērā likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktie kritēriji sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai.

Netiešu pārrobežu ietekmi varētu radīt piesārņojums, kas ietekmē Daugavas baseina upes un līdz ar to arī Baltijas jūras piesārņojumu. Tā kā programma paredz veikt vairāku rūpniecisko un komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju vai jaunu būvniecību, tad pēc programmas ieviešanas šī netiešā pārrobežu ietekme samazināsies.

12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

„Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība” (turpmāk tekstā – uzraudzības kārtība) ir attīstības programmas IV daļa, kas izstrādāta, lai:

- sekmētu pašvaldības struktūrvienību, aģentūru, nodaļu, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību pašvaldības attīstības jautājumos;
- identificētu pozitīvas un negatīvas pārmaiņas un to cēloņus novada sociālajā un ekonomiskajā situācijā;
- novērtētu, kā tiek sasniegtas izvirzītās 26 vidēja termiņa prioritātes;
- demonstrētu novada darbības progresu un sasniegumus;
- identificētu jaunas problēmas un iespējas, kam veltīt tālāku izpēti un darbības;
- nodrošinātu ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētas puses;
- nepieciešamības gadījumā sniegtu pamatotus priekšlikumus attīstības programmas aktualizācijai un virzītu tos apstiprināšanai Ogres novada domē;
- nodrošinātu novada attīstības novērtēšanas iespējas.

Uzraudzības kārtība ir balstīta uz:

- Ogres novada pašvaldības specifisko situāciju;
- Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2009. gada septembrī izstrādāto metodiku „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei”;
- līdzšinējo vietējo pašvaldības labo praksi attīstības plānošanas dokumentu uzraudzības sistēmas izveidē, īpaši atzīmējot Rīgas, Liepājas un Jelgavas pašvaldības pieredzi.

Uzraudzības kārtība saturiski veido četras daļas:

- attīstības programmas īstenošanas uzraudzības - tās darbības kārtība un institucionālais ietvars;
- Ogres novada attīstības izvērtējuma pamatrādītāji;
- attīstības programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes (kopā 26) sasniegšanas izvērtējuma rādītāji;

- ikgadēja pārskata par Ogres novada attīstības programmas 2011. - 2017. gadam ieviešanu saturā iekļaujamā informācija.

Vidēja termiņa prioritātes sasniegšanas rādītāji atspoguļoti attīstības programmas II daļas „Attīstības stratēģija 2011. - 2017. gadam” 3. sadaļā „Noteiktās vidēja termiņa prioritātes sasniegšanas izvērtējuma rādītāji”.

Informācija par tiem izvērtējuma rādītājiem, kas tiešā vai netiešā veidā var raksturot iespējamo ietekmi uz vidi, apkopoti atbilstoši noteiktajām ilgtermiņa prioritātēm.

2. ilgtermiņa prioritāte - Daudzveidīga un inovatīva ekonomika:

- realizētie privāto un publisko partnerību projekti;
- Ogres pilsētas un Ogres novada ciemu rekonstruēto ielu kopgarums, m;
- rekonstruēto pašvaldības ceļu kopgarums, m;
- ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits;
- privāto investīciju apjoms, LVL;
- publisko investīciju apjoms, LVL;
- Ogres novada derīgo izrakteņu ieguves apjoms, m³;
- Ogres novada tūrisma objektu apmeklētāju skaits.

3. ilgtermiņa prioritāte - Vidi saudzējoša infrastruktūra:

- pašvaldības autoceļu kopējais garums novadā ar asfalta segumu, km;
- rekonstruēto pašvaldības ceļu kopgarums, m;
- Ogres pilsētas un Ogres novada ciemu kopējais garums novadā ar asfalta segumu, m;
- Ogres pilsētas un Ogres novada ciemu rekonstruēto ielu kopgarums, m;
- velociņu kopgarums novadā, m;
- ugunsgrēku skaits;
- pārstrādei nodoto atkritumu daudzums, m³;
- mājtsaimniecību īpatsvars, kuras noslēgušas līgumus ar atkritumu apsaimniekotāju, %;
- notekūdeņu atbilstība normatīvo aktu prasībām;
- kopējais kanalizācijas tīklu garums Ogres novadā, m;
- kopējais siltumtīklu garums Ogres novadā, m;
- Ogres novadā esošo kapsētu teritorijas kopējā platība, ha;
- iedzīvotāju dalība talkās, akcijās un tamlīdzīgos pasākumos.

4. ilgtermiņa prioritāte - Konkurētspējīga izglītība un sports:

- elektroenerģijas patēriņš vispārējās pamata un vidējās izglītības iestādēs uz vienu skolēnu, kWh;
- siltumenerģijas patēriņš vispārējās pamata un vidējās izglītības iestādēs uz vienu skolēnu, MWh.

5. ilgtermiņa prioritāte - Kvalitatīva un pieejama kultūrvide:

- pašvaldības īpašumā esošo atjaunoto kultūras pieminekļu skaits;
- siltumenerģijas patēriņš kultūras objektos un iestādēs, MWh;
- apmeklētāju skaits vietējas nozīmes tradicionālajās kultūras aktivitātēs.

6. ilgtermiņa prioritāte - Veselīga un sociāli atbalstīta sabiedrība:

- veselīga dzīves veida popularizēšanas pasākumos iesaistīto iedzīvotāju skaits.

7. ilgtermiņa prioritāte - Atbildīga dabas apsaimniekošana:

- siltuma zudumi pašvaldības ēkās, %
- dabas aizsardzības plānos ietvertu pasākumu skaits, kuros kā atbildīgā institūcija ir norādīta pašvaldība;
- iestāžu un uzņēmumu skaits, kuros ieviesta Vides vadības sistēma (EMAS).

Iepazīstoties ar izvērtējuma rādītājiem, secināms, ka tie izvēlēti atbilstoši noteiktajām ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātēm. Pirms attīstības programmas apstiprināšanas galīgajā redakcijā būtu nepieciešama atsevišķu izvēlēto rādītāju nosaukuma precizēšana (piemēram, siltuma zudumu samazinājums pašvaldības ēkās pēc energoefektivitātes pasākumu veikšanas) un atbilstošas mērvienības izvēle (piemēram, rekonstruēto ceļu garumu varētu mērit km).

Pārskata ziņojums par Ogres novada attīstības programmas 2011. - 2017. gadam ieviešanu (monitoringa ziņojums) iesniedzams Ogres novada domei ik gadu, sākot ar 2012. gadu atbilstoši attīstības programmas IV daļā „Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība” noteiktajai kārtībai.

VIDES PĀRSKATA KOPSAVILKUMS

Vides pārskats izstrādāts pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokumentam „Ogres novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam”, kas sastāv no šādām daļām:

- 1) pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze;
- 2) attīstības stratēģija 2011. - 2017. gadam;
- 3) rīcības plāns 2011. - 2013. gadam;
- 4) attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība;
- 5) pārskats par sabiedrības līdzdalību attīstības programmas izstrādē (tiks pievienots pēc sabiedriskās apspriešanas).

Vides pārskats sagatavots, izmantojot attīstības programmas projektu, pašvaldības vides koncepciju, publiski pieejamo informāciju valsts iestāžu datu bāzēs, citus izstrādes materiālus.

Izstrādājot attīstības programmu un Vides pārskata projektu, notika pašvaldības speciālistu konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, iesaistītajām institūcijām un Ogres novada pašvaldības darbiniekiem.

Šajā dokumentā ir izvērtēta iespējamā ietekme uz vidi tiem projektiem un aktivitātēm, kas iekļauti attīstības programmas III daļā, - rīcības plānā, un tā var būt tieša vai netieša.

Vides pārskata projektu sagatavoja SIA „FIRMA L4” atbilstoši likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Attīstības programma, kas ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, nosaka Ogres novada teritorijas attīstības politiku līdz 2017. gadam. Rīcības plāns ir šīs noteiktās politikas realizācijas instruments.

Attīstības programmas stratēģiskie jeb ilgtermiņa mērķi nodrošinās teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot ekonomisko attīstību un dabas vērtību saglabāšanu. Programma nodrošinās iedzīvotājiem labvēlīgus dzīves un darba apstākļus, infrastruktūras uzlabošanu, veicinās uzņēmējdarbības dažādošanu, dabas tūrisma attīstību, racionāli izmantojot visa veida resursus un saskaņā ar vides aizsardzības prasībām.

Vides pārskatā ir sniegti secinājumi un/vai ieteikumi katrai no analizētajām aktivitātēm vai projektiem, lai sasniegtu augstu vides kvalitāti. Tā kā pašvaldība, kas izstrādāja attīstības programmu, ir izstrādājusi arī programmas uzraudzības kārtību un tajā noteikusi indikatorus ietekmes uz vidi stāvokļa raksturošanai, tad vides pārskata sagatavotājs ir sniedzis priekšlikumus tikai atsevišķiem redakcionāliem labojumiem.

Programmas realizācija atstās ietekmi uz vidi. Kā nozīmīgākās pozitīvās ietekmes var minēt vides kvalitātes uzlabošanu pēc komunālās infrastruktūras objektu rekonstrukcijas vai jaunu būvniecības, velotransporta attīstību, degradēto teritoriju sakārtošanu, novada ainavu un vides estētiskās kvalitātes paaugstināšanu, vides izglītību u.c.

Iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi saistāmas ar transporta plūsmu palielināšanos, cilvēka saimnieciskās darbības rezultātā radīto slodžu palielināšanos, iespējamo vides (piemēram, plūdu) un avāriju riskiem.

Vides pārskatā sniegti ieteikumi vides aspektu integrēšanai dažādu dokumentu izstrādē un iespējamo nevēlamo ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai.

Ogres novada attīstības programmas mērķi, prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un no tiem izrietošās aktivitātes un projekti atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Tās realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.

PIELIKUMI

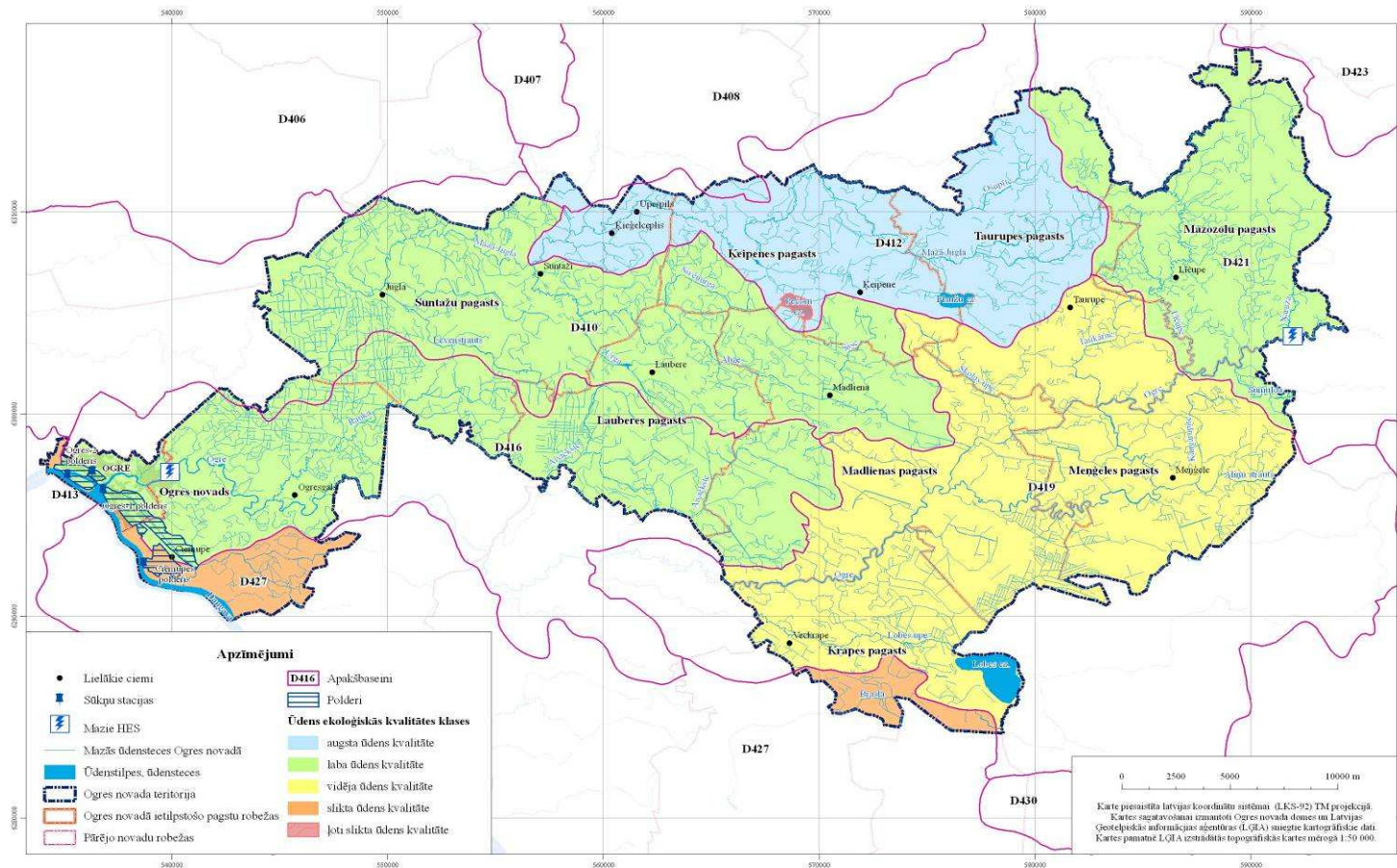
- 1. pielikums „Ogres novada ūdensobjekti un apkakšbaseini ar ūdens ekoloģisko kvalitāti”³⁹**
- 2. pielikums „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Ogres novadā”⁴⁰**

³⁹ „Ogres novada vides koncepciju 2009. - 2019. gadam” 9. pielikums

⁴⁰ „Ogres novada vides koncepciju 2009. - 2019. gadam” 12. pielikums

1. PIELIKUMS

Ogres novada ūdensobjekti un apakšbaseini ar ūdens ekoloģisko kvalitāti

2. PIELIKUMS

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Ogres novadā

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Atrašanās vieta	Raksturojums	Kategorija	Piesārņojuma raksturojums
1.	K/S Agroserviss „Ķeipene” DUS	Ķeipene	Degvielas uzpildes stacija, darbnīcas	Piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
2.	SIA „Seko” DUS	Daugavpils iela 5, Ciemupe	Degvielas uzpildes stacija pie vecajām mehāniskajām darbnīcām.	Piesārņota vieta	Naftas produktu piesārņojums gruntsūdenī
3.	Ogresgals, Vidus prospekts, Ogres upes krasts	Vidus prospekts 12, Ogresgals	No 2003.gadā naftas produktu izplūdes Ogres upes krastā.	Piesārņota vieta	Naftas produktu izplūde Ogres upes krastā
4.	Sadzīves atkritumu izgāztuve „Ķilupe”	Ogresgals	Sadzīves atkritumu izgāztuve bijušā grants karjerā.	Piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums
5.	„Priedītes”	„Priedītes”, Suntažu pagasts	Bijusī Latvenergo stabu impregnēšanas vieta, šo darbu atkritumu apglabāšana	Piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums ar smagiem metāliem u.c. savienojumiem
6.	SIA „Seko” DUS	Daugavpils iela 74, Ogre	Degvielas uzpildes stacija.	Piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
7.	SIA „Elama B” naftas bāze	Doles iela 6, Ogre	Degvielas bāze	Piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
8.	A/S „Ogre” naftas produktu glabātuve	Rīgas iela 98, Ogre	Mazuta glabātuve no 1968. gada	Piesārņota vieta	Grunts piesārņota ar naftas produktiem
9.	A/S „Rīgas piena kombināts” Krapes pienotava	„Modernieki”, Veckrape	Pienotavas katlu māja ar šķidro kurināmo	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
10.	Izgāztuve „Pinkas”	Krapes pag.	Sadzīves atkritumu izgāztuve, lietošana pārtraukta 1998.g.	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
11.	Darbnīcas, DUS, Krapes pag.	Lobe	Kolhoza mehāniskās darbnīcas un DUS, degvielas uzpildes stacijas neizmanto, darbnīcās SIA „Tezejs” kokzāģētavas	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
12.	Z/S „Upeslīči” pesticīdu	Ķeipene	Pesticīdu noliktava, netiek izmantota	Potenciāli piesārņota	Iespējams piesārņojums ar agroķīmijas

	noliktava			vieta	produktu atkritumiem
13.	Vatrānes darbnīcas	Vatrānes ciems	Mehāniskās darbnīcas un DUS lauksaimniecības mašīnu apkopei	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
14.	Ķeipenes mehāniskās darbnīcas	Ķeipene	Mehāniskās darbnīcas	Potenciāli piesārņota vieta	Naftas produktu piesārņojums gruntī
15.	Minerālmēslu un pesticīdu noliktava Ķeipenes stacijas teritorijā	Ķeipene	Minerālmēslu noliktava transportam pa dzelzceļu	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
16.	„Agroķīmija”, Ķeipenes noliktava	„Mežmalas”, Ķeipene	„Agroķīmijas” pesticīdu un minerālmēslu noliktava, amonjaka tvertnes	Potenciāli piesārņota vieta	Piesārņojums ar ķīmiskām vielām
17.	„Granstkalni”	„Grantskalns”, Ķeipenes pag.	Cieto sadzīves atkritumu izgāztuve	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
18.	Minerālmēslu un pesticīdu noliktava	Laubere	Lauksaimniecības uzņēmuma bijušais minerālmēslu un pesticīdu šķūnis, netiek lietots	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams piesārņojums ar agroķīmijas produktu atkritumiem
19.	Mehāniskās darbnīcas un degvielas bāze	Laubere	Lauksaimniecības tehnikas apkope, degvielas bāze	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
20.	Degvielas noliktava (bijusī)	Laubere	Bijusī kolhoza degvielas noliktava	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams grunts piesārņojums ar naftas produktiem
21.	Lapsukalns	Lauberes pag.	Sadzīves atkritumu izgāztuve (darb. laiks 1991. – 1998.)	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
22.	Minerālmēslu noliktava	Zādzene, Madlienas pag.	Noliktavā ~40 gadus uzglabāti pesticīdi	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
23.	„Kaktiņi”	Kaktiņi, Madlienas pag.	Slēgta sadzīves atkritumu izgāztuve karjerā (darb. laiks 1994. –2000.)	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
24.	Kolhoza DUS	Madliena	Kolhoza degvielas uzpildes stacija, netiek izmantota	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
25.	Mehāniskās darbnīcas	Madliena	Mehāniskās darbnīcas lauksaimniecības tehnikas remontam, darbojas	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
26.	Mehāniskās darbnīcas	Līčupe, Mazozolu pag.	Mašīnu, lauksaimniecības tehnikas remonts un degvielas glabāšana un uzpilde	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
27.	„Ģateri”	Mazozolu pag.	Sadzīves atkritumu izgāztuve	Potenciāli piesārņota	Nav informācijas

				vieta	
28.	„Smiltiņas”	Smiltiņas, Meņģeles muiža, Meņģeles pag.	Vairāk kā 30.gadus izmantota kā pesticīdu noliktava, 1999.g. izvestas 3.1 t pesticīdu	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
29.	Izgāztuve „Tiesaskalns”	Meņģeles pag.	Pašvaldības sadzīves atkritumu izgāztuve (darb. laiks 1950 – 2000)	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
30.	DUS, Meņģele	Meņģele	Kolhoza mehānisko darbnīcu DUS, netiek lietota	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
31.	Darbnīcas	„Tiesaskalns”, Meņģele	Mehāniskās darbnīcas lauksaimniecības tehnikas remontam, darb. līdz 1996. g.	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
32.	Minerālmēslu noliktava	„Klemšķi”, Meņģele	Objekts no 20. gs. 60 gadiem līdz 1996.g. lietots kā minerālmēslu noliktava. Patreiz ierīkota zāģētava	Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
33.	Pesticīdu noliktava	„Krāces”, Ciemupe, Ogresgala pag.	Bijusī pesticīdu noliktava	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams pesticīdu piesārņojums
34.	Mehāniskās darbnīcas un katlu māja	Kārļi, Ogresgala pag.	Bijusī katlu māja un mehāniskās darbnīcas	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
35.	Katlu māja	Ciemupe, Ogresgala pag.	Katlu māja ar šķidro kurināmo	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
36.	Bijusī MRS DUS	Lībieškalns, Ogresgala pag.	Bijusī degvielas uzpildes stacija	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums gruntī un gruntsūdenī
37.	Minerālmēslu noliktava	Kārļi, Ogresgala pag.	Bijusī minerālmēslu noliktava, amonjaka tvertnes nav demontētas	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams grunts un gruntsūdens piesārņojums ar ķīmiskām vielām
38.	Smilts – sāls novietne	„Zāģeri”, Ogresgala pag., pie Rīgas – Daugavpils šosejas	Ilgstoši glabāts sāls- smilts maisījums ceļu kaisīšanai, likvidēts 2004. gadā. Sūdzības no tuvāko māju (90 m) iedzīvotājiem	Potenciāli piesārņota vieta	Gruntsūdens piesārņojums ar sāli
39.	Bijusī DUS	Kārļi, Ogresgala pag.	Bijusī degvielas uzpildes stacija	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams naftas produktu piesārņojums
40.	Mehāniskās darbnīcas un DUS	Suntaži	Bijušās mehāniskās darbnīcas lauksaimniecības tehnikas remontam un degvielas glabāšana un uzpilde		Iespējams naftas produktu piesārņojums